

Vlaams
Parlement

vergadering **C127**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 18 februari 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseel aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over opleidingscheques voor De Levensschool – 1097 (2015-2016)	
INTERPELLATIE van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het ontbreken van controlemiddelen bij het toekennen van opleidingscheques, naar aanleiding van het toekennen van opleidingscheques voor opleidingen gevolgd in De Levensschool – 25 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de fusie iMinds – IMEC – 1062 (2015-2016)	
VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de fusieplannen van iMinds en IMEC – 1074 (2015-2016)	20
VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de doorstroom naar het ondernemerschap na een SYNTRA-ondernehmensopleiding en de hieraan gekoppelde financiering – 1080 (2015-2016)	27
VRAAG OM UITLEG van Grete Remen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over lokale e-commerce-initiatieven – 1154 (2015-2016)	31

**VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseel aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over opleidingscheques voor De Levensschool
– 1097 (2015-2016)**

**INTERPELLATIE van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het ontbreken van controlemiddelen bij het toekennen van opleidingscheques, naar aanleiding van het toekennen van opleidingscheques voor opleidingen gevolgd in De Levensschool
– 25 (2015-2016)**

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Geachte collega's, minister, op 6 februari wijdde de krant De Morgen een artikel aan het opleidingsprogramma van De Levensschool. De Levensschool is een begrip in de alternatieve gezondheidssector. Ik heb het met heel veel aarzeling over alternatieve 'gezondheidssector'. Het lijkt mij eerder een simpelweg alternatieve sector te zijn die niet meteen een zegen is voor de gezondheid.

De Levensschool biedt twee trajecten aan: een tweejarige opleiding tot voedingsconsulent en een vierjarige opleiding tot gezondheidsconsulent. Tijdens de opleiding tot gezondheidsconsulent maken de cursisten kennis met de zogeheten Nieuwe Germaanse Geneeskunde, een theorie waarvan de bedenker, Ryke Geerd Hamer, zowel in Duitsland als in Frankrijk al met het gerecht in aanraking kwam. Critici stellen immers dat de Nieuwe Germaanse Geneeskunde al vele honderden slachtoffers heeft gemaakt.

Dat hoeft niet te verbazen als u ziet wat de theorie inhoudt. In 2011 werd een aanhanger van Hamer in ons land veroordeeld voor onvrijwillige doodslag, omdat hij de patiënten, ook kankerpatiënten, actief afraadde om zich door een arts te laten behandelen en evidencebased geneeskunde, zoals chemotherapie, toe te passen.

Volgens de Nieuwe Germaanse Geneeskunde bestaat er niet zoiets als een 'kwaadaardige ziekte'. Wat wij bijvoorbeeld kanker noemen, collega's, is volgens Hamer de volstrekt normale en gezonde reactie van het lichaam op een emotioneel conflict. Zodra het conflict is opgelost, verdwijnt de kanker vanzelf. Een behandeling met chemotherapie of bestraling is volgens deze theorie dus niet nodig. Die behandelingen worden door dokter Hamer en zijn aanhangers actief afgeraden, met alle gevolgen van dien.

Toen De Levensschool drie jaar geleden in opspraak kwam door een zeer grondig gedreven onderzoek van een journalist, schrapte de directie de cursus uit haar lesprogramma. Onderzoek van De Morgen toont echter aan dat het vak vandaag onder een andere naam, namelijk psychoneurosomatiek, nog altijd wordt gedoceerd. Dit vak is enkel toegankelijk voor mensen die in het vierde jaar van de opleiding tot gezondheidsconsulent zitten. In de brochure van De Levensschool wordt het vak als volgt toegelicht: "Het menselijke lichaam is geprogrammeerd om te overleven. Indien er zich een intens emotioneel conflict voordoet, zal er in het fysieke lichaam een biologische respons op gang komen die zeer nuttig is in die specifieke conflictsituatie. Helaas worden deze reacties vaak verkeerd begrepen en tegengewerkt door de reguliere of natuurlijke behandelmethoden."

Kankerexpert Wim Distelmans noemt dit – mijns inziens terecht – gevaarlijke kwakzalverij. Alles wat Hamer zegt, druist in tegen wat de wetenschap ons leert. En toch, collega's, wordt De Levensschool tot mijn grote spijt al ruim tien jaar erkend door de Vlaamse overheid. Ze zijn met andere woorden door de mazen van het net geglipt.

In 2006 werden ze erkend door minister Kris Peeters. Vorig jaar werd die erkenning door u, minister, vernieuwd en verlengd tot in 2019. Dat impliceert een erkenning door VDAB, en dus kan de school opleidingscheques voor werknemers aanvaarden. Met gebruik van de kmo-portefeuille kunnen zelfstandigen, werkgevers of werknemers die in functie van hun beroep de opleiding volgen, 50 procent van het lesgeld terugbetaald krijgen door de Vlaamse overheid. Met andere woorden, ze betalen dan geen 1700 euro inschrijvingsgeld, maar 850 euro, wat toch een aanzienlijk verschil is.

Bovendien kan men ook educatief verlof nemen voor het volgen van dergelijke cursussen. De Levensschool is namelijk ook erkend door het paritair comité voor gezondheidszorg, waardoor die studenten dat educatief verlof kunnen krijgen.

Met andere woorden, van overheidswege wordt De Levensschool langs drie kanalen gesteund.

In het verleden heb ik mij hierover verbaasd, en ik heb u daarom in 2013 een schriftelijke vraag gesteld. Ik vroeg toen naar de controle door de Vlaamse overheid op de doelstellingen en de inhoudelijk wetenschappelijke onderbouw van de opleiding waarvoor de opleidingscheques worden gegeven aan de kandidaat-studenten. U antwoordde mij toen dat er geen controle gebeurt naar het inhoudelijk wetenschappelijk onderbouwd zijn van de erkende opleidingen.

De Vlaamse overheid ziet er enkel op toe dat de opleidingen gegeven worden door verstrekkers die in het bezit zijn van een kwaliteitslabel. De school moet een audit doorlopen, maar "in plaats van de expertise te beoordelen, bijvoorbeeld door een examen of een jurygesprek, wordt er gekeken of de dienstverlener ervaring heeft en tevreden klanten". Met andere woorden: kunnen de docenten het daar goed uitleggen en wandelt iedereen daar tevreden buiten? Het is een beetje zoals een goede film. De acteur is goed en u hebt aan het einde van de film een bevredigd gevoel. U hebt gekeken naar een prachtig 'Walt Disney'-verhaal, u bent geweldig tevreden en gelooft ook dat wat daar wordt verteld, echt gebeurd is. Daar komt het op neer.

Men gaat ervan uit dat er tevreden klanten zijn. Nu de aanval op De Levensschool is ingezet, heeft die instelling op haar homepage een petitie gelanceerd en een aantal citaten gegeven van zeer tevreden klanten, waaronder ook mensen die enige bekendheid genieten, misschien iets minder bij u en ik, maar toch zeker bij de lezers van Dag Allemaal of Story en dergelijke.

In 2013 vroeg ik u ook of u vond dat de opleiding gezondheidsconsulent moest worden doorgelicht met het oog op het aanbieden van wetenschappelijk onderbouwde cursussen. U antwoordde mij toen dat het kwaliteitslabel ervoor moet zorgen dat de opleidingen die door de erkende verstrekker worden aangeboden, conform de geldende regelgeving zijn.

Minister, ik heb ondertussen nog wat verder gelezen, aangezien er na het indienen van mijn vraag enigszins een polemiek is ontstaan. Ik maak op dat het van uw kant moeilijk is om te zeggen welke opleidingen goed zijn en welke niet, en welke opleidingen gedegen wetenschappelijke gronden hebben. Ik zou graag van u horen of u daadwerkelijk hebt gezegd dat het moeilijk te bepalen is wat pseudowetenschap is en dat het oordeel over de opleiding subjectief zou zijn. Eerlijk gezegd baart dat me wel wat zorgen, want voor mij en voor veel andere mensen is het toch wel vrij duidelijk wat pseudowetenschap in dezen is. U bent de minister die bevoegd is voor het wetenschapsbeleid, dus u zult dat ongetwijfeld ook weten. Het tegenovergestelde zou bijzonder vreemd zijn.

We zijn nu dus drie jaar verder, en de erkenning van De Levensschool werd verlengd tot 2019. Ondertussen is er wel een klacht ingediend bij het parket door de

Provinciale Geneeskundige Commissie Antwerpen (PGC Antwerpen) wegens de illegale uitoefening van geneeskunde en oneerlijke handelspraktijken. Dat gebeurde na overleg met het kabinet van minister van Volksgezondheid De Block, die ook ernstige vragen heeft bij die opleiding tot gezondheidsconsulent.

Minister, hoe komt het dat de erkenning van De Levensschool werd vernieuwd en verlengd, niettegenstaande het feit dat ze al eerder in opspraak kwam? Bestaat er al een mogelijkheid om de toekenning van opleidingscheques in te trekken indien blijkt dat gevaarlijke of onwetenschappelijke theorieën door een erkende opleidingsverstrekker worden verkondigd? Zo ja, voor welke concrete opleidingen is dat in het verleden al gebeurd? Zo neen, zult u daar in de toekomst werk van maken? Bent u van plan om de erkenning van De Levensschool in te trekken of op te treden tegen de verspreiding van de ideeën van de Germaanse Nieuwe Geneeskunde tijdens de opleiding tot gezondheidsconsulent? Zullen het huidige kwaliteitslabel en de huidige erkenningsprocedure worden herbekeken?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, u hebt vandaag inderdaad twee petjes op. U zult merken dat ik met mijn interpellatie zal ingaan op die twee bevoegdheden van u. Ik ga ervan uit dat u in staat bent om met uzelf tot een collegiaal antwoord te komen, zowel wat het arbeidsmarktbeleid als wat het wetenschapsbeleid betreft.

Collega Brussel heeft daarnet al de omgeving geschetst waarin deze interpellatie en haar vraag tot stand zijn gekomen, maar ik wil dit toch nog even herhalen. De feiten en de achtergrond zijn immers niet min en laten eigenlijk ook aan duidelijkheid niets te wensen over.

We hebben moeten vaststellen dat in de zogenaamde Levensschool nog altijd cursushouders worden verspreid die zich baseren op de reeds geciteerde Ryke Geerd Hamer. Dat is een Duitse arts, maar men mag 'arts' misschien tussen aanhalingstekens plaatsen, die reeds in 1986 het verbod kreeg om nog geneeskunde te beoefenen en die tussen 2004 en 2007 in een Franse cel zat, en dat niet voor een verkeersovertreding, voor alle duidelijkheid. Die twee feiten zijn niet verwonderlijk, aangezien de kerngedachte van zijn theorie erop neer komt dat er geen kwaadaardige aandoeningen zijn, en dat bijgevolg klassieke behandelingen, zoals chemotherapie voor een ziekte als kanker, niet relevant en zelfs schadelijk zijn. Ook dat is reeds aangehaald. De believers van deze theorie raden die behandelingen actief af.

Nog altijd wordt deze blatant onwetenschappelijke theorie echter gedoceerd aan De Levensschool, met name in het kader van het vak psychoneurosomatiek. Op de website en in de folders van De Levensschool wordt dat ietwat diplomatisch geformuleerd, maar je merkt duidelijk nog altijd de kerngedachte van de Germaanse Nieuwe Geneeskunde. Nog altijd, want reeds in 2013 berichtte De Standard inderdaad over het feit dat er aan De Levensschool denkbeelden werden gedoceerd en actief verspreid van de reeds genoemde 'ontdekker' van de Germaanse Nieuwe Geneeskunde. In 2013 heeft collega Brussel u daar ook al over ondervraagd. Alle krediet daarvoor.

De docente van het vak psychoneurosomatiek aan De Levensschool doet voor haar lessen een beroep op het boek van Björn Eybl, 'Zielsoorzaken van ziekte'. Dat maakt de referentie duidelijk aan die Germaanse Nieuwe Geneeskunde en de stelling dat lichamelijke aandoeningen per definitie een psychische oorzaak hebben. Diverse citaten uit het boek zijn reeds verschenen in de pers, maar voor de collega's die het misschien zouden hebben gemist, wil ik toch nog het meest sprekende geven. Ik citeer: "Als ik ooit kanker zou hebben, zal ik mij nooit in een conventioneel kankercentrum laten behandelen. Je hebt als kankerslachtoffer maar één overlevingskans: wegblijven uit zulke centra." Het loutere gebruik van een boek kan natuurlijk bezwaarlijk worden beschouwd als schadelijk of gevaarlijk. Er

zijn genoeg voorbeelden van boeken die in het onderwijs worden gebruikt en waar we uiteraard niet meer of niet achter staan. De grote voorwaarde is echter dat men daar dan ook de nodige kritische duiding bij geeft.

En net daar wordt het verhaal van De Levensschool problematisch. Wanneer er naar gevraagd wordt, adviseert de docente een gefingeerde partner van een kankerpatiënt om 'het reguliere pad volledig los te laten'. Met andere woorden: stop met de behandeling. Dit is gewoon aanzetten om mogelijk levensreddende behandelingen niet te starten. Minister, het zou op zich interessant zijn om de minister bevoegd voor wetenschapsbeleid en wetenschappelijk onderzoek te bevragen over zijn visie op de Nieuwe Germaanse Geneeskunde en het feit dat deze gedoceed wordt in De Levensschool.

De aanleiding voor deze interpellatie is bijkomend het feit dat deze cursussen ook in aanmerking komen voor ondersteuning door de Vlaamse overheid via opleidingscheques. Op die manier draagt de Vlaamse Regering onrechtstreeks bij aan het verspreiden van een onwetenschappelijke en voor sommige mensen zelfs levensbedreigende theorie die door zijn believers ook in de praktijk wordt omgezet.

Dan kijken we naar de reacties van u, minister. Uw reactie was dat u niets kunt ondernemen tegen de school. De school, de cursusinhoud en de bescherming van patiënten mogen dan niet tot uw bevoegdheid in enge zin behoren – vandaar is het interessant om te vernemen dat er reeds een klacht is ingediend tegen de school en tegen de manier waarop er wordt lesgegeven –, dit geeft geen uitleg waarom De Levensschool voor haar opleidingen tot voedingsconsulent en gezondheidsconsulent nog steeds kan bogen op opleidingscheques. Ongeacht de hoeveelheid uitgereikte cheques geeft dit aan deze instelling en de betrokken opleidingen een keurmerk 'approved by the Flemish government', echter zonder een inhoudelijke toetsing.

Ik citeer opnieuw de minister. "In plaats van de expertise te beoordelen door bijvoorbeeld een examen of een jurygesprek, wordt er gekeken of de dienstverlener ervaring heeft en tevreden klanten." Het is natuurlijk afwachten hoelang die klanten tevreden zullen zijn. En de klanten: zijn dat dan de gezondheidsconsulenten of zijn dat de eventuele patiënten die door de consulenten worden 'geholpen'?

Minister, in een vervolginterview wees u – en dat vond ik heel storend – de suggestie voor een marginale inhoudelijke toetsing van de hand omdat "zo'n oordeel altijd suggestief is". Gewild of niet, op deze manier legitimeert u opnieuw volgers van theorieën als de Nieuwe Germaanse Geneeskunde. Zij hebben er immers veel voor veil om naast de 'klassieke wetenschap en geneeskunde' geplaatst te worden.

Er is toch genoeg wetenschappelijk evidentie – en uw collega De Block heeft dat heel snel bevestigd – om objectief te stellen dat deze theorie niet werkt, schadelijk en soms zelfs levensbedreigend is. Waarom noemt u dan een inhoudelijke toetsing per definitie subjectief? Ik snap dat echt niet.

Het gaat hier bovendien niet om een alleenstaand geval. Dieter De Cleene van het tijdschrift EOS roept u op om "het pseudowetenschappelijke kaf van het koren te scheiden". De Levensschool is volgens hem geen alleenstaand geval. Hij benoemt letterlijk de Europese Academie, De Gezondheidsschool en De Ondernemersschool, waar men opleidingen tot voedingsconsulent, gezondheidsconsulent of natuurvoedingsconsulent kan volgen, waarvan volgens hem de inhoud de ogen doet knipperen. De parallel met de opleidingen aan De Levensschool is opmerkelijk. Het betreft telkens opleidingen die een sfeer van medische expertise oproepen maar gebaseerd zijn op een manifest niet-wetenschappelijke basis. Minister, hoe schat u de relevantie in voor uw beleid van opleidingen als 'handoplegging van de Essen en - de kracht van helende handen' of de cranio-sacraaltherapie? Ik ga ervan uit dat u mij daar in detail op zult antwoorden.

Zowel de kmo-portefeuille als de opleidingscheques – en wij staan daarachter – zijn bewust laagdrempelig gehouden om er zo veel mogelijk mensen toegang toe te verlenen. Dit is toe te juichen. Maar blijkbaar zijn ze ook sensitief voor instellingen en docenten die gebruik willen maken van het keurmerk van de Vlaamse overheid. Op deze manier worden in tweede orde cliënten van alle mogelijke consulenten die aan deze instellingen afstuderen, mogelijk blootgesteld aan – ik denk dat dat is aangetoond – zeer bedenkelijke praktijken.

Minister, geconfronteerd met oneigenlijk gebruik lijkt het mij dat u uw verantwoordelijkheid moet nemen.

Wij zijn voorstander van een marginale, niet-bureaucratische toetsing. Het lijkt me echt nodig om, als het niet bestaat of niet mogelijk is, in te voeren. Zowel de kmo-portefeuille als de opleidingscheques bestaan lang genoeg om een evaluatie mogelijk te maken. Als men een aantal aspecten in het begin niet had voorzien, moet dit in functie van de omstandigheden mogelijk blijven. Minister, ik vraag niet dat u al die cursussen eigenhandig uitvlooit, maar een eenvoudige niet-bureaucratische toetsing lijkt me broodnodig te zijn.

Ik vind het verder ook onbegrijpelijk dat de minister deze breed gedragen suggestie – ik ga niet iedereen citeren die daar de afgelopen weken voor heeft gepleit – van de hand doet als 'subjectief'.

Ik heb een aantal vragen. Hoe reageert u in het kader van uw bevoegdheid wetenschapsbeleid op het gegeven dat de Nieuwe Germaanse Geneeskunde nog steeds gedoceerd wordt aan de zogenaamde Levensschool?

Wat is uw reactie op het feit dat deze en andere niet-wetenschappelijk theorieën gedoceerd worden en in het kader van die opleidingen ook nog eens ondersteund worden door de Vlaamse overheid?

Hoe verklaart u de term 'subjectief' als het gaat om het beoordelen van manifest niet-wetenschappelijke theorieën in het kader van erkenningen?

Bent u zich bewust van het risico dat het publiek het feit dat een opleiding gesubsidiëerd wordt door de Vlaamse overheid, an sich beschouwt als kwaliteitskenmerk? Acht u het dan niet nodig om het publiek mee te beschermen tegen consulenten allerhande die mogelijk deze theorie in praktijk brengen, in concreto door het niet langer ondersteunen via opleidingscheques en kmo-portefeuilles van de betrokken opleidingen?

Ik wil u eigenlijk graag helpen als dat nodig is. Welke inhoudelijke decretale bezwaren bestaan er volgens u tegen een marginale inhoudelijke toetsing naar het correct gebruik van opleidingscheques en kmo-portefeuille? Als u dat lijstje bezorgt, dan kunnen we naar de volgende vraag. Bent u bereid om de nodige aanpassingen te verrichten? Indien niet, hoe verklaart u deze houding? Als we het lijstje hebben, wil ik u gerust helpen, of ik wil het zelf ook indienen als dat moet.

Bent u bereid om in brede zin – beide maatregelen bestaan al een hele tijd – een audit te organiseren naar het oneigenlijk gebruik van opleidingscheques en de kmo-portefeuille?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ben blij dat ik mag antwoorden. Ik hoop dat iedereen ook rustig blijft bij het antwoord. Ik zal duidelijk beginnen: ik verwerp heel duidelijk de Nieuwe Germaanse Geneeskunde. Mocht daar iemand aan twijfelen, bij dezen vind ik – niet als minister van wetenschapsbeleid of van werk of van wat dan ook – het niet correct wat daar gebeurt. Nog iemand die daaraan twijfelt? Mag ik nu de uitleg over de totaliteit geven? Ik hoop dat jullie dan ook

aandachtig luisteren naar de totaliteit van het antwoord, maar als iemand zou twijfelen daarover, dat is dan toch al duidelijk. Ja?

Goed, laat me dan nu de totaliteit wat breder toelichten. Voor de opleidingscheques zijn er twee erkenningsmechanismen. Enerzijds is er de erkenning van de organisaties – het organisatieniveau. Elke opleidingsverstrekker moet in het bezit zijn van een kwaliteitslabel op organisatieniveau. Voor diegenen die zich daar iets bij willen voorstellen, want er werd daarover ook wat lacherig gedaan, dat is zoiets als een ISO-norm. Dat is het eerste punt dat wij vragen.

Daarnaast wilde ik, toen ik minister van Werk werd, ervoor zorgen dat die opleidingscheques wat meer marktgericht worden. We hebben daartoe een paar maatregelen ingevoerd. Ten eerste naar de hogeschoolden toe, hebben we op een bepaald moment gezegd dat we ervan uitgaan dat zij zelf hun opleidingen kunnen betalen. We beperken de ondersteuning via opleidingscheques van hogeschoolden tot de opleidingen die voorkomen na een loopbaanbegeleiding. Als die opleiding na een loopbaanbegeleiding past in een persoonlijk ontwikkelingsplan, dan kan iemand nog een opleidingscheque krijgen. Dat is een heel sterke beperking.

Punt twee. Voor de laag- en middengediplomeerden wou ik eigenlijk gaan naar welke cursussen er, buiten de cursussen die iemand volgt vanuit een loopbaanperspectief, toch nog voldoende bekeken kunnen worden als een cursus die arbeidsmarktgericht is. Ik ben gaan kijken naar wat er bestaat. Ik wou het liefst met de sociale partners zelf daar iets rond opstellen en daarover afspraken maken, maar op dat moment kwamen we niet tot een vergelijk. Ik ben gaan kijken naar wat er bestaat. Er bestond, wat collega Brussel heeft vermeld, heel de filosofie en heel de erkenning, ook van de inhoud, via het betaald educatief verlof (BEV). We hebben toen beslist dat als de cursus erkend wordt na een procedure voor betaald educatief verlof, een bestaande procedure, de mensen die laag- en middengediplomeerd zijn ook opleidingscheques kunnen krijgen voor die cursussen in Vlaanderen.

Wie wordt er nu voor betaald educatief verlof – een regeling die niet door mij is uitgewerkt, maar een bestaande regeling – erkend? Een aantal opleidingen worden automatisch erkend, een aantal opleidingen moeten een erkenning aanvragen sinds de staatshervorming via de Vlaamse erkenningscommissie en er zijn de sectorale opleidingen. Wie is het best geschikt om een sectorale opleiding te beoordelen? Dat zijn de mensen uit de sector, niet iemand algemeen, niet de professionele partners, geen Vlaamse erkenningscommissie, neen, mensen uit de sector. Daarvan wordt verwacht dat zij de sector kennen.

Er is dus een paritair comité van de sector dat een opleiding, als die sectoraal gericht is, gaat bekijken en dan een voorstel doet over het al dan niet erkennen ervan. Opleidingen worden beoordeeld op basis van diverse criteria, zoals arbeidsmarktrelevantie, kostprijs, duurtijd. Er is ook een inhoudelijke toets.

Concreet hebben we het hier over de opleiding gezondheidsconsulent. We hebben het hier niet over de cursus Nieuwe Germaanse Geneeskunde. De opleiding gezondheidsconsulent is in het kader van het betaald educatief verlof erkend door paritair comité 330, het paritair comité van de gezondheidszorg. Elk paritair comité heeft het recht om bepaalde opleidingen te erkennen waarvoor zij vinden dat de werknemers in hun sector betaald educatief verlof moeten kunnen aanvragen. De sector zelf, en niet ik, heeft dus geoordeeld dat de opleiding gezondheidsconsulent van De Levensschool erkend dient te worden. De erkenning voor de gestarte opleiding loopt nog tot 30 juli 2019. De cursus duurt immers vier jaar en is erkend in 2015. Iemand die vier jaar de cursus volgt, kan dan tot 2019 die door het paritair comité erkende cursus volgen.

Uit de informatie die ik heb opgevraagd, kan ik afleiden dat er een grondige discussie is gevoerd binnen het paritair comité van de gezondheidszorg, alvorens er

beslist is om de erkenning voor de opleiding gezondheidsconsulent opnieuw te verlengen. Uit het verslag van de bespreking blijkt dat ze hier terdege over gediscuteerd hebben. Er blijkt ook uit dat er een subjectief element in zit. Als het eenvoudig was en er geen subjectieve elementen in zaten, zou iedereen waarschijnlijk direct 'ja' of 'neen' geantwoord hebben. Dat is het subjectieve waarover ik het had. Ik had het dus niet over het goed vinden van de Nieuwe Germaanse Geneeskunde, maar over het subjectieve dat altijd bij de beoordeling van zo'n totaliteit zit, zoals dat hier het geval is bij de gezondheidsconsulent.

De opleiding in De Levensschool die beoordeeld moest worden, bevat verschillende onderdelen. U hebt dat zelf heel duidelijk naar voren gebracht in uw vraagstelling, mevrouw Brusseel. De cursus waarover discussie is, wordt inderdaad alleen in het vierde jaar gegeven en zo verder. Het bevat dus heel wat onderdelen, en het paritair comité heeft zich positief uitgesproken over het geheel van de opleiding, met een beoordeling over het belang van elk van de onderdelen. En, mijnheer Van Malderen, zich uitspreken over het belang van elk van de onderdelen zal allicht subjectief zijn. Aangezien er discussie over is, veronderstel ik dat er meningsverschillen zijn en dat er een aanvoelen is, een subjectief gegeven. Dat impliceert een afweging door mensen, maar ik ga er vooralsnog van uit dat die mensen hun werk grondig hebben gedaan. Voor mij is het wel duidelijk dat het aspect Nieuwe Germaanse Geneeskunde verwerpelijk is en dat het iets is waar ik niet achter sta.

Ik wil nog meegeven dat in het kader van de opleidingscheques de overheid inderdaad voor de helft mee betaalt voor de opleidingscheques, met een maximum van 125 euro per jaar. De cursus kost 1700 euro per jaar, gedurende vier jaar. Wij betalen als overheid 125 euro per jaar.

Het luik werknemers is één zaak. Dan hebben we effectief nog de kmo-portefeuille. U weet dat ik vanaf 1 april de bijdrage van de ondernemer laat stijgen tot 60 en 70 procent, in functie van de grootte van de onderneming. Ik ga er nog altijd van uit dat ondernemers zelf het best weten welke opleiding hun onderneming vooruit helpt. Als we de verantwoordelijkheid van de onderneming hierin niet meer aanvaarden, en wij gaan zeggen welke opleidingen nuttig zijn om de onderneming vooruit te helpen, denk ik dat we verkeerd bezig zijn, en zeker als die ondernemer daarvoor 60 of 70 procent zelf zal moeten betalen, met een maximumgrens.

Het is voor mij dus de kmo die kiest welke opleiding ze nodig heeft. Ik ben ervan overtuigd dat een kmo-bedrijfsleider die keuze kan maken. Dat is geen taak voor de overheid, wat mij betreft. Ik ben dus geen voorstander van een inhoudelijke screening van alle opleidingen die aangeboden worden in het kader van de kmo-portefeuille.

Ik wil daar wel twee kanttekeningen bij plaatsen. Ten eerste moeten we duidelijk zijn tegenover het publiek. Beide vraagstellers hebben daar een element aangebracht waar we iets aan moeten doen. Wettelijk is er geen probleem. Er is heel duidelijk gesteld wat de erkenning van de organisatie inhoudt. Maar dit zorgt blijkbaar wel tot misvattingen in de perceptie. Men doet alsof de erkenning van die kmo-portefeuille een kwaliteitsoordeel over de inhoud geeft. Dat is niet juist, en daar wil ik gerust iets aan doen. Want dat doe ik niet. Het kwaliteitsoordeel is een ISO-label (International Organization for Standardization). Een ISO-label bij bijvoorbeeld een bedrijf zegt niet of dat bedrijf goede producten verkoopt.

Ten tweede: als een opleidingsverstrekker een wet overtreedt en daarvoor veroordeeld wordt, kunnen we de erkenning bij de kmo-portefeuille intrekken. Dat is nu al mogelijk.

Er is nu blijkbaar een klacht ingediend vanuit Antwerpen bij volgens mij de juiste minister, federaal minister De Block, die instaat voor Gezondheidszorg. Als daar

een veroordeling van komt, kunnen we de erkenning voor kmo-portefeuille intrekken, en dat zullen we dan ook doen.

In het kader van de opleidingscheques bestaat de mogelijkheid niet om opleidingen in te trekken. De lijst van het betaald educatief verlof is hier van toepassing, of de opleiding moet passen in het kader van iemands persoonlijk ontwikkelingsplan. Belangrijk om mee te geven is dat het paritair comité 330 jaarlijks bekijkt welke opleidingen zij wensen te erkennen en welke niet. Ik zei daarstraks dat het voor vier jaar erkend is. Dat is voor de start. Elk jaar opnieuw bekijken ze of ze het weer met een jaar verlengen. Voor het komende jaar 2016-2017 gaan zij de erkenning van de gezondheidsconsulent dus opnieuw bekijken en beslissen of ze die verlengen met één jaar.

In eerste instantie lijkt het me dus belangrijk om aan hen te vragen hoe zij tegen deze opleiding aankijken en met welke motivatie zij deze opleiding al dan niet opnieuw zullen erkennen, zeker in het licht van mogelijke nieuwe gegevens. Daarnaast bestaat in de wetgeving ook de mogelijkheid dat de Vlaamse erkenningscommissie een door een paritair comité erkende opleiding kan schorsen of intrekken. Tot op heden is dat nog nooit gebeurd, ook niet toen het nog federale materie was. Een beslissing van een paritair comité is nog nooit ingetrokken. Feit is ook dat mijn administratie – dat is toch wel belangrijk: mijn administratie – tot op heden nog geen enkele formele klacht ontvangen heeft over deze opleiding in zijn totaliteit. Ik wil dus in eerste instantie het paritair comité hierover horen en dan bekijken of er stappen nodig zijn. Aangezien ook onder de kmo-portefeuille geen toetsing gebeurt van de inhoud, wel wat betreft de organisatievorm, is er ook niet in een intrekking van de erkenning op basis van de inhoud voorzien, met uitzondering van wat ik daarnet zei over veroordelingen.

Ik wil er toch even op wijzen dat doordat deze subsidieschema's zich rechtstreeks richten tot een individu of een bedrijf, het altijd de bedoeling is geweest – dat was het enige waar collega Van Malderen al onmiddellijk akkoord mee ging – een laagdrempelig en vraaggedreven systeem te ontwikkelen. In elk van deze subsidieschema's worden jaarlijks vele tienduizenden prestaties geboekt, tot tevredenheid van de vele duizenden klanten. Een inhoudelijke toetsing is dan ook onbegonnen werk. Vergeet ook niet dat er ook opleidingen kunnen zijn die op zich wel kwaliteitsvol zijn, maar waarvoor een specifieke vooropleiding gewenst is. Gaan wij dan zeggen of iemand dat wel of niet mag volgen? Of mag die persoon zelf oordelen of hij de cursus wel of niet volgt?

Er is een vraag naar een audit over het oneigenlijk gebruik van opleidingscheques en de kmo-portefeuille. Tot nader order hebben wij over die opleiding, zoals ik al zei, geen klachten gekregen en kan er dus moeilijk over oneigenlijk gebruik worden gesproken. We moeten hier de feiten laten spreken alsook de bestaande procedures hun werk laten doen. Zowel voor de kmo-portefeuille als voor het systeem van de opleidingscheques zijn de kwaliteitsvereisten duidelijk voor alle betrokkenen en worden er door de bevoegde overheidsdiensten regelmatig controles uitgevoerd. In geval van inbreuken worden de nodige stappen gezet en worden dienstverleners ook uitgesloten, zoals bepaald in de regelgeving. Een audit op basis van een steekproef van de dienstverleners lijkt mij weinig zoden aan de dijk te brengen.

De diverse opleidingsincentives voor werknemers worden binnenkort hervormd. Het is iets wat ik al lang vraag aan de sociale partners. Ik had gevraagd aan de sociale partners om samen te kijken wat we zouden steunen en wat niet. Dat is niet gelukt. Daarom ben ik teruggefallen op een bestaand systeem, namelijk het betaald educatief verlof. Ze hebben me nu in wat een akkoord rond het banenpact is, gezegd dat zij in het voorjaar van dit jaar mij in tripartite overleg een aanzet zouden geven tot de aanpassing van de opleidingsincentives.

Ik begrijp dat het loutere feit dat een opleiding werd toegelaten tot een subsidie-regeling, ook al is de communicatie vanuit de overheid volgens mij altijd duidelijk geweest, de facto gebruikt – we moeten misschien zelfs ‘misbruikt’ zeggen – kan worden om een zweem van inhoudelijke kwaliteit te creëren. Ik wil heel duidelijk stellen – ik heb u beiden daar al gelijk in gegeven – dat ik ook vaststel dat De Levensschool op haar website een apart item wijdt aan alle erkenningen die haar te beurt zijn gevallen en dit doet op een manier die mogelijk misleidend is. Ik zal mijn administraties dan ook de opdracht geven om te onderzoeken hoe we dienstverleners kunnen verplichten om correct te communiceren over de draagwijdte van de erkenning.

Beste collega's, ik denk dat ik daarmee het geheel heb gevat en ook heb aangegeven waarom ik welke antwoorden heb gegeven bij de vragen. Het is heel duidelijk dat als er ten aanzien van gezondheidszorg een misbruik is, je bij de juiste minister een klacht moet indienen, zoals nu vanuit Antwerpen is gebeurd. We kunnen natuurlijk voor alles telkens de regelgeving weer opdrijven maar dan verliezen wat we allemaal hier in dit parlement als essentieel hebben beschreven, namelijk laagdrempeligheid en eenvoud. Dat wil ik wel bewaren.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, dank u voor uw uitvoerig antwoord. Mocht u ondertussen zenuwachtig geworden zijn, dan zou De Levensschool u Bachbloesems aanraden. *(Gelach)*

Ik stel voor dat we gewoon rustig verder discussiëren over dit boeiend onderwerp, hoe moeilijk het ook kan zijn op bepaalde momenten wanneer men een dergelijke pittige discussie heeft.

Ik onthoud in de eerste plaats dat u de erkenning wel zult intrekken zodra er een veroordeling is.

U zegt: “We kunnen niet al die opleidingen doorlichten en we mogen het kind niet met het badwater weggooien. We mogen dit systeem dat laagdrempelig moet zijn, niet fundamenteel wijzigen of op de helling zetten.” Ik heb daar ergens wel begrip voor, maar laat me ook meteen zeggen dat ik het heel belangrijk vind dat vooraleer men beslist om aan bepaalde opleidingen een erkenning te geven of een kwaliteitslabel, de zaken grondiger aangepakt moeten worden. De paritaire comités en dergelijke meer, hebben daar een rol in.

U zei dat het paritair comité voor gezondheidszorg dit grondig heeft bekeken. Ik voel dat niet zo aan als ik zie welke opleidingen een goedkeuring krijgen op basis van tevredenheid. Ik herhaal het nog een keer: tevredenheid. U zult aan de universiteit op bepaalde momenten wellicht studenten zien rondlopen die niet heel tevreden zijn, maar de kwaliteit van hun opleiding is door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) wel grondig tegen het licht gehouden. Ik vind dat iets helemaal anders.

Ik moet u eerlijk zeggen dat ik het er heel moeilijk mee heb dat er op die manier een aantal opleidingen goedgekeurd zijn. Wie wat verder zoekt, vindt er zo een aantal. Er zijn in Vlaanderen fantastische laagdrempelige opleidingen voor laaggeschoolden die, zoals u terecht opmerkte, weer op het pad in de richting van de arbeidsmarkt geholpen moeten worden. Zij moeten inderdaad een laagdrempelige opleiding kunnen volgen. Maar er zijn ook andere opleidingen.

Ik vraag me af of het past in de loopbaanbegeleiding van dames zoals Geena Lisa en Martine Prenen, die misschien niet meer voldoende aan bod komen op de buis, om gezondheidsconsulent te worden. Eerlijk gezegd, vind ik gezondheid een veel te belangrijke aangelegenheid om over te laten aan wie zich daar hobbygewijs mee

wil bezighouden. Iedereen mag van mij een kookboek schrijven. Maar laakbare theorieën verspreiden en dankzij het BV-schap van een grote reclame genieten, daar heb ik het heel moeilijk mee.

Minister, dit is absoluut geen verwijt aan uw adres. We hebben de zaken heel open georganiseerd. We hebben veel mogelijkheden gecreëerd. Maar we zetten overheidsmiddelen in, zowel via de kmo-portefeuille als via opleidingscheques – en ik heb begrepen dat u op het ene makkelijker kunt terugkomen dan op het andere. De kmo-portefeuille is toch een forse korting: 50 procent is veel. Willen we ondernemers op weg helpen? Ja, dat wil ik ook. Ik wil dat echter niet doen voor mensen die zichzelf ondernemer noemen om dan om het even wat te vertellen over gezondheid. Ik wil mensen die geschoold zijn aan onze excellente instellingen, hogescholen en universiteiten, waar men heel goed weet wat men zegt en doet en waar evidencebased wordt gewerkt.

Ik ben eventjes op zoek geweest naar een aantal instellingen. Ik vind het interessant om te weten welke instellingen nog genieten van een kwaliteitslabel omdat ze over het algemeen goede opleidingen geven of omdat de docenten het daar goed doen en de klanten er tevreden zijn. Een aantal gevallen zijn voor mij redelijk onrustwekkend. Zo is er een centrum voor afstandsonderwijs met een cursus 'gezondheidsconsulent'. Ik lees in de omschrijving: "Je maakt kennis met de dosha's en chakra's of energiekanalen zodat je hiermee aan de slag kan." Vanuit de site van de VDAB wordt hier een link mee gelegd! Ik vind dit redelijk waanzinnig: vanuit sites voor werkzoekenden worden links gelegd naar opleidingen die het hebben over chakra's. Misschien zal over honderd jaar blijken dat ik ongelijk heb, maar tot nader order heb ik vanuit de evidencebased wetenschap nog geen ongelijk gekregen wanneer ik lach met chakra's of horoscopen.

De mensen van De Levensschool, die nu kwaad zijn, hebben een repliek gegeven. Ze verwijzen naar al hun deugddoend onderzoek naar vaccinaties, de Belfort Group en dergelijke meer. Er zijn dus mensen bij betrokken om alles wat wetenschappelijk gefundeerd is, helemaal te ondergraven. Ik maak me dan toch wel een beetje zorgen.

Die mensen beweren onder andere ook dat ze samenwerken met hogescholen en mutualiteiten. Ik denk dan direct dat ik dit verder wil onderzoeken. Dit is niet meteen uw werk, minister, maar volgens mij zit hier nog eten en drinken aan – om het met termen van de dieetconsulent te zeggen.

Ik denk dat ik bij u wel gehoor vind, minister, wanneer ik zeg dat ik het heel belangrijk vind dat alle opleidingen die we in Vlaanderen aanbieden, van hoge kwaliteit zijn. Ik heb er problemen mee dat SYNTRA, een hogeschool of een universiteit op een heel ernstige manier wel hun kwaliteit moeten kunnen aantonen, hoge maatstaven hebben en een administratieve procedure moeten doorlopen die niet mals is, maar dat anderen door de mazen van het net kunnen glippen. Mensen denken: ik krijg er opleidingscheques voor, het is dus dik in orde, de Vlaamse overheid heeft dit gecontroleerd. De paritaire comités moeten hun werk beter doen. U en ik en anderen die belangstelling hebben voor dit thema, moeten dit aandachtig opvolgen. We moeten dit ernstig nemen. U zegt dat de opleidingscheques niet dienen voor gelijk welke hobby. Ze dienen dan al zeker niet voor kwakzalverij en zelfs niet voor goedbedoelde gezondheidsadviezen. De gezondheid moet in handen blijven van een arts, punt aan de lijn.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp-a): Minister, ik ben u erkentelijk voor de moeite die u in uw antwoord hebt gestoken. Het was uitgebreid, maar u zult merken dat ik er met heel gemengde gevoelens naar heb geluisterd.

Eerst en vooral, vooraleer andere collega's mij woorden in de mond zouden leggen, wil ik ten overvloede onderschrijven – u hebt dat trouwens opgepikt in mijn interpellatie – dat we het systeem van opleidingscheques, betaald educatief verlof, kmo-portefeuille enzovoort, waardevolle systemen vinden, ook in hun laagdrempeligheid. In de marge van dit debat gingen er stemmen op om het allemaal op de schop te doen omdat we het niet meer nodig zouden hebben.

Ik ben trouwens blij dat mevrouw Brusseel en, naar ik hoop, ook anderen die hier het woord zullen voeren dat impliciet of expliciet onderschrijven. Je moet dan ook de moed hebben om te durven bijsturen op het moment dat je misbruiken vaststelt. Je doet dat dan niet op een manier waarbij je heel de boel op de schop neemt, maar chirurgisch: daar waar het nodig is, precies. Zo kun je die systemen overeind houden en het maatschappelijke draagvlak ervoor in stand houden.

Op zich ben ik uiteraard tevreden wanneer u zich volledig distantieert van de Nieuwe Germaanse Geneeskunde. U zegt: "Ik vind het niet correct wat daar gebeurt." Met "daar" bedoelt u dus De Levensschool? (*Opmerkingen van minister Philippe Muyters*)

Oké, dan moet u dat straks maar corrigeren. U zegt: "Ik vind het niet correct wat daar gebeurt." Maar wat ben ik daarmee? Wat zijn andere mensen, die inzitten met het gegeven dat je hier misbruik ziet, dat hier – dan heb ik het wel over De Levensschool en over andere cursussen – theorieën worden gedoceerd die onwetenschappelijk en in sommige gevallen levensbedreigend zijn, daarmee? U subsidieert die organisaties wel. Dat vind ik problematisch.

U zegt dat de organisaties erkend zijn. Ik ga daar straks op verder. Maar dan is er misschien wel iets mis met de procedure van de erkenning en moeten we daarnaar durven kijken. We moeten dat niet doen voor iedereen, maar wel op een manier die toelaat dat we misbruiken aanpakken: marginaal, niet-bureaucratisch toetsen aan beleidsdoelstellingen.

Eigenlijk zet u zelf de vraag op scherp door te verwijzen naar een aantal beperkingen die u hebt ingevoerd: hoogopgeleiden en een duidelijkere link met de arbeidsmarkt. Je moet maar eens aan een aantal mensen durven uitleggen waarom hun aanvraag, individueel of als instelling, niet in aanmerking komt, terwijl deze organisatie wél in aanmerking is gekomen. Ik krijg dat, in alle eerlijkheid, niet uitgelegd.

Het feit dat dit er in het nieuwe kader van arbeidsmarktgerichte opleidingen blijkbaar wel doorgeraakt, betekent dat je niet steriel kunt zeggen dat je je distantieert van wat er gebeurt in de Nieuwe Germaanse Geneeskunde. Als die gedoceerd wordt in iets als De Levensschool, heeft die de bedoeling om in de praktijk te worden gebracht. Het is namelijk arbeidsmarktgericht. Het is geen theoretische, vrijblijvende oefening. De consultants die die niet-kritische, gepropageerde opleiding krijgen, hebben de bedoeling om die in de praktijk te brengen. Dat roept toch vragen op rond de bescherming van het publiek, vragen van openbare orde.

Ik zal een gevaarlijke parallel maken, om de discussie op scherp te stellen. In Duitsland is vandaag het debat bezig over de publicatie van *Mein Kampf*. Sommige mensen zijn virulent tegen die publicatie. Ik behoor tot de groep die blij is dat het boek wordt uitgegeven. (*Opmerkingen van Matthias Diependaele*)

Neen, mijnheer Diependaele, ik heb ooit al geprobeerd dat te lezen. Waarom ben ik er voor? Omdat dit vandaag gebeurt op een wetenschappelijke manier, die geannoteerd is met een kritisch apparaat. Dat laat toe om te demystifiëren, om tegenstrijdigheden eruit te halen, om een publiek te wapenen zodat je ervan kunt uitgaan dat ze dat soort dingen niet in de praktijk zullen brengen.

Wat er gebeurt in De Levensschool, staat haaks op die methode. Ik verwijs naar de gesprekken die er worden gevoerd met iemand die zich voorstelt als de partner

van een kankerpatiënt. Hij krijgt de oproep om vooral niet te starten met een behandeling, maar ermee te stoppen. Ze brengen het in de praktijk. Je kunt dus niet, minister, zomaar zeggen dat je je distantieert van de Nieuwe Germaanse Geneeskunde. Ze wordt gedoceerd om in de praktijk te worden gebracht en ze wordt ook in de praktijk gebracht. Je kunt daar geen onderscheid in maken. Het is een woordspel waarbij niemand baat heeft.

U hebt in uw antwoord de situatie beschreven zoals ze is: de procedure is gevolgd. Goed, maar misschien moeten we dan wel ingrijpen en richtlijnen geven aan de paritaire comités die daarover oordelen? Dat is iets anders dan in hun plaats treden, maar dat is wel hen helpen in hun beoordeling. Ik ben in die zin blij te vernemen dat er sleutelmomenten zijn, dat die erkenningen tussentijds kunnen worden beoordeeld en desgevallend ingetrokken. Ik hoop dat dit debat de paritaire commissies inspireert. Misschien moeten we een stapje verder gaan in die inspiratie.

Ik leid uit uw antwoord af dat er een erkenningscommissie bestaat die tot nog toe nooit heeft geëvoceerd. Bent u ertoe bereid om die erkenningscommissie te vatten om naar aanleiding van dit debat in detail naar een aantal opleidingen te kijken? Ik denk dat iedereen ondertussen de scope kent. Nieuwe info moet volgens mij toelaten om een heroverweging te doen. Als dat reglementair niet zo is vastgelegd, wel laat ons dat dan vastleggen.

Met betrekking tot de klacht, zegt u: "Op het moment van een veroordeling, zullen we intrekken." Ik vraag u of u ertoe bereid bent om, in afwachting van een intrekking, te schorsen? Er is een klacht. De behandelingstermijn is niet gekend. Als bewarende maatregel ten aanzien van het publiek en de volksgezondheid zou u kunnen zeggen dat u schorst. Bent u daartoe bereid?

Wat de verantwoordelijkheid van de onderneming betreft, volg ik u op theoretisch vlak. Maar op praktisch vlak moeten we zien waarmee we hier te maken hebben. Het gaat hier niet over bedrijven in de zin van grote organisaties. Het gaat over eenmanszaken die zich als gezondheidsconsulent, natuurvoedingsconsulent, handoplegger, kaartlezer enzovoort op de markt begeven. Zeggen dat een kmo als organisme wel weet waar ze zich in de markt moet begeven en dat de markt die anders wel zal afstraffen, gaat hier volgens mij niet op. De vraag die moet worden gesteld in dit kader, bij dit thema, is of we het publiek hier niet moeten beschermen. Moeten we kwetsbare mensen niet in bescherming nemen?

Die kwetsbaarheid is nog niet aan bod gekomen. Heel veel mensen starten een behandeling in het alternatieve circuit wanneer ze uitbehandeld zijn. Voor hun welzijn – dat is iets anders dan hun gezondheid – kan dat baten. De wanhoop die gepaard gaat met het krijgen van slecht nieuws bij een ernstige ziekte als kanker of andere ziekten, is soms niet te vatten. Dat is het moment waarop heel veel mensen in het alternatieve circuit stappen. Het maakt hen bijzonder kwetsbaar.

Soms krijg je de boodschap dat je moet stoppen met alle klassieke behandelingen. Deze middag heb ik trouwens nog van iemand de getuigenis gehoord hoe een collega hem is ontvallen. Bij elke nieuwe uitzaaiing van kanker kreeg die patiënt te horen dat het kwam doordat hij er niet over praatte. Dat soort praktijken is gewoon misdadig.

We moeten ervoor zorgen dat we niet vervallen in grote theorieën over bedrijfsaansturing en keuzes van bedrijven, maar gewoon de kant van het publiek, van kwetsbare mensen kiezen en hen beschermen. Dat is niet alleen de taak van de minister van Volksgezondheid of van Welzijn, maar het is een collectieve taak.

U zegt dat we op basis van één geval niet de regelgeving kunnen aanpassen en audits kunnen doen. U zegt dat er geen klachten zijn. 'I beg to disagree'. Ten eerste denk ik dat de heer De Cleene al heeft aangetoond dat er nog andere gevallen zijn.

Dit is ook niet beperkt tot de opleidingscheques. Bij het begin van deze legislatuur heb ik u ondervraagd over het gebruik van de kmo-portefeuille voor zeilcruises voor de Kroatische kust. (*Opmerkingen van minister Philippe Muyters*)

Wacht. Dat is dezelfde problematiek. (*Opmerkingen van minister Philippe Muyters*)

Dat zou eraan ontbreken. We hebben toen voorbeelden gevonden van Beatlesconferbands die zich aanboden in het kader van consulting. Met het label! Het gaat me er niet over of het al dan niet is gebruikt, het gaat over het gebruik van het label als kwaliteitskenmerk om zich een visitekaartje toe te eigenen. Je stelt dus gewoon vast dat die twee formules, die terecht laagdrempelig en dus toe te juichen zijn, voor enig misbruik vatbaar zijn. Het is daarbij zelfs niet intrinsiek het verstrekken van die cheques of de geldelijke transactie die daarmee gepaard gaat die belangrijk is, maar het kwaliteitslabel dat een aantal mensen zich onterecht toe-eigenen. Ik vraag gewoon dat u daar oog voor zou hebben. Vraag bijvoorbeeld aan het Rekenhof om dat eens met de fijne kam na te gaan, om te bekijken of het klopt wat ik zeg, dan wel of dat anekdotisch is. Heb het lef om daarvoor te gaan, niet om die systemen onderuit te halen, maar om ze integendeel te legitimeren, om de twijfel ter zake weg te nemen. Anders zal men daar volgens mij altijd mee blijven zitten.

De voorzitter: De heer Hofkens heeft het woord.

Jan Hofkens (N-VA): Collega Brussel, ik hoor u verwijzen naar dieetconsulenten. Ik heb die al gecontacteerd en ik kan inderdaad bevestigen dat dit niet lijkt te werken. Sommige opleidingen zijn dus inderdaad niet altijd even efficiënt. Ik moet ook toegeven dat ik de gezondheidsconsulente waarvan vandaag sprake is, niet heb geconsulteerd. Ik hoor verwijzen naar Geena Lisa, die me niet onbekend is, die een dorpsgenote is. Ze woonde een hele tijd niet ver van mij. Ik woonde toen op een appartement, en als ik achteraan buitenging en ik keek schuin naar rechts, dan keek ik uit op het dakappartement van Geena Lisa. Buiten, niet binnen. (*Opmerkingen van Matthias Diependaele. Gelach*)

Dat heeft niet geholpen. Ik heb me wel jaren afgevraagd wat die daar altijd zat te doen met die mensen die daar neerlagen en kleurrijke sapjes dronken terwijl zij daar rondliep. Ik begrijp nu dat zij dus blijkbaar een adept is van die fameuze Levensschool.

Het spreekt vanzelf dat ook wij tegen onwettige praktijken zijn. Daar kan ik de minister alleen maar in bijtreden. Indien wordt vastgesteld dat er in die school zaken gebeuren zoals onwettige geneeskunde-uitoefening of zelfs zaken die mogelijk leiden tot slachtoffers, dus slagen en verwondingen, zij het dat er geen sprake is van fysieke slagen, maar wel van bepaalde handelingen die worden gesteld, dan zijn dat gerechtelijke inbreuken en dan moet het gerecht optreden. Kortom, dan moet dat worden verboden en gestopt, niet morgen, maar vandaag. Dat is heel duidelijk. Dat staat vandaag ook niet ter discussie. Dat is eigenlijk ook niet het debat dat wij hierover vandaag willen en moeten voeren, in deze commissie Economie.

Wat hier aan de orde is, is de vraag naar het systeem van de erkenningen van diverse opleidingen. Ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat het stimuleren van opleidingen voor werkzoekenden, werknemers en ondernemers cruciaal is. De Vlaamse overheid investeert daar inderdaad zeer veel in. Dan moet de vraag worden gesteld welke opleidingen wij werknemers of ondernemers willen laten volgen. Welk systeem gaan we hanteren om die selectie te maken? Ik pleit voor een herziening van dat stelsel, naar aanleiding van het feit dat het betaald educatief verloop sinds een jaar of anderhalf jaar Vlaamse bevoegdheid is geworden. Ik doe dat samen met de minister. Het zal u niet verwonderen dat we ter zake op dezelfde golflengte zitten. Wij zeggen daarbij dat die opleidingen

arbeidsmarktgericht moeten zijn. Dat is het criterium. Ik kom zo dadelijk bij de manier waarop men dat dan gaat toetsen in de praktijk, maar het moet arbeidsmarktgericht zijn. Toen ik daarover in november 2015, nog niet langer dan drie maanden geleden, een persbericht verstuurde, kreeg ik van het ABVV, naar ik aanneem de vrienden van collega Van Malderen, de volgende reactie: 'Aanval N-VA op betaald educatief verlof is zoveelste pestmaatregel.'

Nochtans pleitten we ervoor – u zult dat allemaal kunnen nalezen – dat men zou wieden in dat door Vlaanderen geërfde landschap van die opleidingen, dat men dat men de fijne kam zou nagaan. We hebben het nu over De Levensschool. Dat is bedreigend, dat is slecht, maar moeten we ook investeren in een opleiding zoals die van marsepeinbewerker? Dat is helemaal geen knelpuntberoep. Dat is misschien niet meer actueel. Het wordt wel terugbetaald. Je zult altijd mensen vinden die dat wel willen doen. Ik krijg dan ook tweets van mensen die die opleiding wel willen volgen. Dat is dus een heel delicate oefening, maar je moet daar een systeem voor hebben.

Wat is het systeem tot op vandaag, dat Vlaanderen dus heeft geërfd? We geven ter zake verantwoordelijkheid aan – houd u vast – de sociale partners. Het is zelfs geen erkenningscomité waarin de Vlaamse Regering is vertegenwoordigd dat deze erkenning heeft gegeven. Het gaat om paritair comité 330 van de gezondheidszorg. Wie zetelt in dat comité? De sociale partners. Misschien zijn opleidingen voor de arbeidsmarkt net iets te belangrijk om ze alleen aan de sociale partners over te laten. Dát is mijn conclusie van het debat dat de collega's Van Malderen en Brusseel vandaag terecht hebben aangetrokken. Ik volg zeker hun bekommernis, maar wat de structurele uitwerking in het beleid betreft, moeten we inderdaad wel vaststellen dat de sociale partners in een paritair comité deze beslissing hebben genomen. Meer nog, als ik goed ben ingelicht, hebben ze in 2010 aanvankelijk die opleiding niet erkend. Blijkbaar is dan drie jaar later het licht uitgegaan, want in 2013 hebben diezelfde sociale partners in paritair comité 330 opnieuw die erkenning verstrekt. Dat is ongelooflijk, want dat kwam er blijkbaar na een pershetze die er toen al was geweest. Minister, hebt u de kans gehad om het paritair comité te ondervragen over dat erkenningsdossier, als dat er is? Het is een ander debat, maar we weten allemaal wel dat de werking van die paritaire comités een beetje duister is. Die hebben een eigen manier van beraadslagen. Ik neem echter aan dat er een dossier is. Dan zullen we wel zien wat de afwegingen zijn geweest om in 2010 die opleiding niet te erkennen en in 2013 opnieuw wel, en dat inderdaad tot 2019.

Dat brengt me bij wat vandaag voor mij relevant is in dit debat: de vraag hoe we in de toekomst verder met die opleidingen zullen omgaan. Diegenen die altijd in deze commissie aanwezig zijn, weten dat er in het banenpact, en trouwens ook in de beleidsnota van de minister, een pijler is van een eengemaakt opleidingsinstrument, dat het de bedoeling is om dat eens grondig te bekijken en een landschap te creëren dat efficiënter, eenvoudiger en transparanter is. Daar staan we allemaal achter. Dat is een oefening die dringend moet gebeuren en waar onze fractie absoluut vragende partij voor is. Dat zal er echter niet toe leiden dat men op Vlaams niveau een soort parallelle onderwijsinspectiedienst gaat oprichten, met een leger van controleurs om elke opleiding individueel te analyseren. Dat zal moeten gebeuren op het moment van de erkenning. Daar zullen we voldoende kwaliteitsregels en een kwaliteitskader moeten inbouwen. Ter zake ligt er werk op de plank. De minister heeft dat gelanceerd en trekt het debat, samen met de sociale partners, als onderdeel van het banenpact, om eens na te denken over het opleidingsinstrument op Vlaams niveau. Trouwens, daar worden Vlaams budgetten aan gegeven. Men had het nu over de opleidingscheques, maar Vlaanderen investeert enorm in dat betaald educatief verlof. Dat is ook al een paar keer aan bod gekomen. Het is dus de moeite waard om dat daadwerkelijk ook grondig aan te passen.

Bij die aanpassing zijn de volgende principes voor ons cruciaal. De opleidingen moeten kwalitatief en arbeidsmarktgericht zijn. Dat betekent dat men daar toch veel meer verregaand in zal moeten selecteren dan vandaag. Ook moet er meer transparantie komen over welke opleidingen wel of niet worden erkend, en over hoe dat gebeurt. Nogmaals, ik weet niet of die erkenningscommissie vandaag even efficiënt en doeltreffend werkt. Ik heb daar mijn twijfels bij en ik krijg ook signalen van het terrein dat dit toch niet altijd even efficiënt is. Ik krijg die trouwens ook van betrokkenen, mensen die daar toch niet heel ver van staan. Men moet dus ook die werking eens durven te evalueren.

Het instrumentarium van controle moet ook worden bekeken. Ik ben het met u eens dat we inderdaad moeten zien of de controlemechanismen die er vandaag zijn efficiënt functioneren. Als er misbruiken zijn, moet er inderdaad, zoals de minister zegt, opgetreden worden. Dat wordt ook gedaan, maar dat kan ook bekeken worden.

Kortom, ik ga niet mee in uw verhaal, dat ik interpreteer als een soort analyse dat we op Vlaams niveau de opleiding vandaag uit dat systeem moeten gaan schrappen en dat dat hier gebeurt. Dat is een justitieel probleem. Dat zijn potentieel strafbare feiten. Het is niet aan mij om daarover een uitspraak te doen, noch aan de collega's of aan deze commissie, maar het systeem is voor evaluatie en herziening vatbaar. Daar zijn wij al heel lang vragende partij voor.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Misschien zal ik beginnen met iets zwart-wit te zeggen. Bijna alle opleidingen die door een bedrijf worden gevolgd, zijn aftrekbaar voor de belastingen, ze zijn een kost. Moeten we dan de minister van Financiën vragen of voor alle kosten die men mag inbrengen wordt gecontroleerd of dat wel nuttige kosten zijn voor een bedrijf? Ik kan me inbeelden dat men vanuit sommige hoeken effectief vindt dat we als overheid beter bepalen wat een bedrijf mag doen en wat niet. Ik wil dat niet.

Punt twee. Mijnheer Van Malderen, u zegt dat het gaat over een geneeskunde die levensbedreigend is. Dat hebt u letterlijk gezegd. Volgens mij moet de minister die bevoegd is voor de geneeskunde, niet de minister van Werk, dan duidelijk ingrijpen. Drie jaar geleden is het artikel al eens aan bod gekomen. Ik zie nu dat collega De Block gevraagd wordt om daar effectief, op basis van de Provinciale Geneeskundige Commissie Antwerpen, een uitspraak over te doen.

Punt drie. Mijnheer Van Malderen, u vraagt me of ik bereid ben om aan de Vlaamse Erkenningscommissie een vraag te stellen naar een aantal opleidingen.

Collega Brussel, u zegt dat die paritaire comités geen degelijk werk doen.

Ann Brussel (Open Vld): Dat ze dit niet grondig gedaan heeft.

Minister Philippe Muyters: Oké. Wat ik wil doen, is aan de Vlaamse erkenningscommissie en aan het paritair comité de opdracht geven om na te kijken of de opleidingen die zij erkend hebben in het kader van het betaald educatief verlof allemaal kunnen worden gevolgd door de uitoefening van een beroep dat ook wordt erkend. Als het gaat over de illegale uitoefening van een beroep waarvoor een opleiding wordt gevolgd, dan is het niet meer arbeidsmarktgericht. Dat is wat hier wordt gezegd: dat er een opleiding wordt gegeven voor iets wat je daarna niet mag uitoefenen. Wel, ik zal vragen dat ze al hun erkende opleidingen screenen om te zien of het beroep daarna effectief kan worden uitgeoefend, want anders zijn ze niet arbeidsmarktgericht en moeten wij ze niet steunen.

Ten vierde, mijnheer Van Malderen, u vraagt of ik bereid ben om vandaag die opleiding, aangezien er een klacht is vanuit Antwerpen, al te schorsen. Ik ga u heel

eerlijk zeggen: op dit moment niet, aangezien ik de klacht niet heb gekregen. Stel u voor dat ik nu al schors, zonder een klacht te hebben gezien. Dan zou dat volgens mij juridisch beoordeeld kunnen worden als vooringenomenheid in een dossier. Ik denk dat het niet wijs is om dat op dit moment te doen.

Ten vijfde, ik herhaal: voor mij is het heel belangrijk dat, wat de erkenning inhoudt, er juiste connotaties worden gemaakt. Ik heb het al gezegd, ik zal mijn administratie de opdracht geven om ervoor te zorgen dat niemand, omdat wij de organisatie een ISO-label of weet ik veel welk label geven, daar nog verkeerde conclusies uit trekt. Als men bij een bedrijf komt, en men zegt een bepaald ISO-label te hebben, dan weet u wat dat inhoudt. We zullen ervoor zorgen dat dit naar voren komt.

Mijnheer Van Malderen, over de zeilboten hebben we het al gehad, onder collega Kris Peeters. Op het moment dat u de vraag stelde, was het al opgelost. Dat kon niet meer aangevraagd worden. Dat kon niet meer worden gevolgd. Maar over de perceptie heb ik gezegd wat ik ga doen.

Ten slotte: ik heb al vaak gezegd dat ik de opleidingen en de ondersteuning van die opleidingen ten gronde wil herzien. De sociale partners hebben in hun laatste voorstellen rond het banenpact opnieuw uitdrukkelijk gevraagd dat zij een voorzet mochten geven. Als ik rustig had voortgedaan, dan zou het kot waarschijnlijk te klein geweest zijn vanuit sommige partijen om te zeggen dat ik niet eens wil respecteren wat de Vlaamse sociale partners me voorstellen, dat ik ze alleen gebruik als ze nuttig zijn voor mij en dergelijke meer. Zij hebben dat voorgesteld. Ik heb gezegd dat ik hun voorstellen zou honoreren. Ik wacht dus in tripartite, want ik wil regelmatig feedback krijgen. Ik wil zien dat er vooruitgang is. Ik heb daarover overleg gehad, samen met collega Crevits, in het begin van dit jaar. Er gebeurt ter zake dus iets. We hebben ook de vragen gesteld waarvan wij denken dat ze moeten worden opgelost. Er is dus een tripartiteoverleg, waar de sociale partners zeker een belangrijk aspect naar voren hebben gebracht.

Het betaald educatief verlof, zoals collega Hofkens zegt, is daar heel belangrijk in voor de sociale partners. Ik ben het ermee eens dat we ook dat opnieuw moeten bekijken. Ik wacht op hun voorstellen om te zien hoe we daarmee omgaan. Ik vind het wel belangrijk de boodschap zeker mee te geven, tenzij straks iemand zegt dat ze verkeerd wordt begrepen, dat er hier toch wel vragen zijn bij het feit dat paritaire comités mogen beoordelen of betaald educatief verlof mag worden gegeven of niet, en dus ook over welke rol zij kunnen spelen in een nieuw beoordelingscriterium in een nieuw opleidingsbeleid. Dat zal ik zeker meenemen naar het overleg met de sociale partners.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Ann Brusseel (Open Vld): Minister, om te concluderen: ik heb daarnet gezegd dat ik vind dat dit paritair comité die opleiding niet grondig heeft onderzocht. Ik denk dat u goed gehoord hebt dat ik het had over dit paritair comité en de opleidingen betreffende gezondheid en aanverwante, zoals dieetconsulent en dergelijke meer. Voor alle duidelijkheid: ik spreek me niet uit over opleidingen die gerelateerd zijn aan handel, bouw, of weet ik veel. Ik heb over andere sectoren geen oordeel. Ik heb me gericht op dit dossier. U ziet me anders niet vaak in deze commissie, dus ik kom voor dit dossier. Waarom? Omdat ik zie, ook naar aanleiding van wat ik lees in Eos Magazine, dat er meerdere mensen zijn die zich roepen voelen om opleidingen te geven met betrekking tot gezondheid. Dus is mijn vraag om, wanneer opleidingen die betrekking hebben op dergelijke belangrijke zaken, een vraag indienen om erkend te worden door dat paritair comité, dit grondiger te bekijken. Dat is de eenvoudige vraag. Heb ik gezegd dat ik wil gaan bepalen wat een bedrijf doet en welke opleidingen een bedrijf mag volgen? Neen,

het is omgekeerd. Ik wil gewoon zeker zijn dat opleidingen die in ons land worden erkend door overheidsinstanties, degelijke opleidingen zijn. Dat is mijn voornaamste bekommernis. Ik ben de laatste om te gaan zeggen wat een bedrijf al dan niet zou mogen gaan doen als opleiding, maar ik wil ook dat bedrijven niet met een kluitje in het riet worden gestuurd wanneer ze klant zijn van een bepaalde opleiding, en dat ze dus garanties hebben over de kwaliteit. Dat moet voor iedereen duidelijk zijn, of men nu een bedrijf is, een individuele ondernemer, of een werknemer. Minister, ik ben het dus met u eens, dat wanneer wij zaken gebruiken voor opleidingen zoals betaald educatief verlof of opleidingscheques en dergelijke meer, die opleidingen arbeidsmarktgericht moeten zijn en dat wanneer ze de samenleving ten goede moeten komen – wanneer het bijvoorbeeld gaat over de gezondheid – de opleidingen die in ons land door de overheid worden erkend, en op een of andere manier financieel worden ondersteund, een wetenschappelijke basis hebben, dat ze evidencebased zijn.

U zult in mij dus een grote bondgenoot vinden om dit probleem verder onder de loep te nemen en om voor deze complexe materie oplossingen te zoeken. Er zijn geen heilige huisjes voor mij. Als een paritair comité de zaken niet grondig aanpakt, moeten we dat opentrekken. Dan moeten we dat verder bekijken. Zo simpel is dat. U zult daar in mij een bondgenoot voor vinden, want allerhande theorieën die de ronde doen over de gezondheid, vind ik absoluut geen goede zaak, en niet omdat mensen in hun leven niet mogen fantaseren van mij. Ik laat mevrouw Geena Lisa graag met sapjes bezig zijn, 'if it makes her happy'. Maar mijn bekommernis gaat uit naar mensen die de dupe zouden kunnen worden van bepaalde praktijken. Daar kan ik mij niet mee verzoenen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Ik ben mijn pleidooi begonnen met te waarschuwen voor kwakzalverij, ik zal nu waarschuwen voor piraterij. In uw eindconclusie, minister, maakt u eigenlijk een beetje gebruik of misbruik van dit incident. In weerwil van wat ik heb gezegd, om chirurgisch en gericht deze praktijken aan te passen, trekt u dat heel breed open, terwijl dat helemaal de essentie niet is.

Er worden hier vragen gesteld over de paritaire comités. Ik meen te mogen zeggen dat in heel veel gevallen die paritaire comités een expertise hebben opgebouwd bij het beoordelen van opleidingsvragen enzovoort, en dat dat heel ernstig wordt bekeken. In dit geval, aangezien het erkend is, noopt het ons ertoe te kijken hoe het komt dat dit erkend is, wat daar ontbreekt en hoe die door de mazen van het net geglipt zijn. Dat is waar het over gaat. Ik denk dat iedereen het probleem goed doorheeft. De uitbreiding zit hem inderdaad in een aantal misbruiken die zich in de pseudowetenschappelijke sfeer bevinden.

De heer Hofkens heeft op voortreffelijke wijze geprobeerd om een oproep om gericht in te grijpen, te vatten in een heel verhaal waarbij de karikaturen ook niet ver weg waren. Sta mij toe zowel aan de heer Hofkens als aan de minister te zeggen dat 'arbeidsmarktgerelateerd' een behoorlijk breed begrip is. 'The proof of the pudding' zal 'in the eating' zitten. Als het de bedoeling is om onder dit mom en via piraterij ertoe te komen dat levenslang leren uitgehold wordt tot een loutere agenda van één deel van de arbeidsmarkt, dan zult u in ons absoluut geen bondgenoot vinden. Zelfs een nieuw verhaal begint niet van nul. Het betaald educatief verlof is overgekomen. Iedereen weet heel goed wat daar de mogelijkheden en de 'ins and outs' van zijn. Het gaat om een kaalslag daarin, en ik denk dat op die manier pesterijen in die communicatie – ik sta niet in voor communicaties van vakbonden, ik doe mijn eigen communicatie – geïnterpreteerd worden. Ik wil daarvoor waarschuwen. Als dat al te eenzijdig is, gooien we het kind met het badwater weg. Ik zie daar aanzetten toe. Ik waarschuw daarvoor.

Ik herhaal mijn pleidooi. We kunnen op een niet-bureaucratische, regelluwe manier proberen om een kader te creëren waarin getoetst wordt in hoeverre we in orde zijn met de openbare orde, dat we geen pseudowetenschappelijke dingen toelaten. Daar hoeven we heel veel andere schade niet bij te betrekken.

Hetzelfde geldt voor uw conclusie om te vragen of een opleiding kan leiden tot een beroep dat al dan niet uitgeoefend mag worden, dat dat hét criterium is. Als we het zouden hebben over een activiteit, ben ik het met u eens. Een beroep is immers weer een heel gedefinieerd kader, met erkenningen enzovoort. Een activiteit is wat breder en wat toepasselijker.

Minister Philippe Muyters: Ik ben het daarmee eens. Ik zal de vraag stellen naar activiteit.

Bart Van Malderen (sp.a): Dank u wel.

Ik herhaal ook mijn pleidooi om het Rekenhof hier eens naar te laten kijken. Het is daarin beslagen. Dat zou nuttig zijn, niet om het systeem onderuit te halen, maar om het te legitimeren.

Ik denk dat het niet meer hoeft, voorzitter, maar ik wil voor de zekerheid een motie aankondigen.

De voorzitter: De vraag om uitleg en de interpellatie zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de fusie iMinds – IMEC

– 1062 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Lorin Parys aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de fusieplannen van iMinds en IMEC

– 1074 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, we vernemen dat Vlaanderen twee van zijn belangrijkste onderzoekscentra, iMinds en IMEC, wil laten samensmelten. De inzet van die fusie is bijzonder hoog. De wereld digitaliseert in een heel snel tempo. Het idee is dat door een softwarespecialist als iMinds te versmelten met een hardwarespecialist als IMEC, Vlaanderen sterker zou staan in toekomstgerichte domeinen als eHealth, Internet of Things en Smart Cities.

De Vlaamse Regering wil de fusie en IMEC ook, maar we konden in een aantal artikels al vernemen dat er bij het veel kleinere iMinds ernstige twijfels bestaan. De vrees is daar om opgeslokt te worden door het oudere, grotere, als dominant gepercipieerde en – vergeef mij het woord – loggere IMEC. De schrik is dat men bij iMinds de eigen unieke starterscultuur of 'start-up culture' zou verliezen.

In antwoorden op eerdere schriftelijke vraagstellingen en in vragen in deze commissie leek u geneigd om die fusie over te laten aan de raden van bestuur. Die zijn daar al zes maanden mee bezig, zonder dat we daar publiekelijk al heel veel over hebben mogen vernemen.

Minister, mij gaat het over de kat, en de muizen die ze vangt, en niet over hoe die kat is samengesteld. Bij een fusie dreigt de bottom-upcultuur die bij iMinds bestaat, verstikt te worden door de bestaande veeleer top-downcultuur bij IMEC,

die wat centralistischer van aard is. Dat heeft te maken met de voorgeschiedenis en met het type van activiteit, maar het is in elk geval een vaststelling en een vrees. Enkele sleutelfiguren hebben ondertussen ook de deur bij iMinds achter zich dichtgetrokken.

Ik spreek die vrees hier ook uit, zonder daarbij te veronachtzamen dat een geslaagde fusie ook strategische opportuniteiten kan bieden. Maar evenzeer is de vraag: waarom een fusie? Bieden andere vormen van samenwerking niet de mogelijkheid om die doelstelling op een andere manier te halen? De twijfel en de vragen daarover bestaan nu al vrij lang en wegen ongetwijfeld op het functioneren van die twee instellingen. Wat ik vraag, is dat daar een einde aan zou komen.

In antwoord op mijn schriftelijke vraag van 4 december 2015 gaf u aan dat een tussentijds rapport over de fusie op 19 november door de raad van bestuur van iMinds en op 25 november door de raad van bestuur van IMEC besproken werd. Bovendien, zo antwoordde u mij, werden daar vijf criteria vooropgesteld om een eventuele fusie aan te toetsen. Dat is publiek toegankelijk, dus dat is geen groot nieuws. Maar misschien kunt u uw licht laten schijnen op de volgende vragen.

Kunt u een stand van zaken geven bij de fusieplannen van iMinds en IMEC? Steunt u die fusie nog voluit? Steunt de Vlaamse Regering u daarin? Is een fusie volgens u echt noodzakelijk?

Hoe ziet u dan de verzoening van de verschillende bedrijfsculturen die ik net heb geschetst van iMinds en IMEC? Hoe reageert u op kritieken die in de media werden geuit? Men haalt daar beeldspraak aan uit het voetbal: "Een fusie van FC Barcelona en AA Gent." Worden er alternatieven voor een fusie onderzocht? Hier is blijkbaar echt gekozen voor fusioneren, maar twee grote performante complementaire instellingen zouden ook op andere manieren kunnen samenwerken. Het water hoeft niet te diep te zijn. Welke initiatieven zult u nemen in het verdere proces van deze mogelijke fusie? Welke rol zullen beide raden van bestuur hier verder in spelen? Welke timing stelt u voorop?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, ik vind het belangrijk dat we het hierover hebben. Het gaat over twee heel strategische instellingen die op het vlak van Vlaamse innovatie belangrijk zijn voor ons.

Ik heb de vraag van mijn collega goed beluisterd en ik ben blij om te lezen en te horen dat hij zegt dat er ongetwijfeld strategische opportuniteiten zijn. Welke vorm die dan moeten aannemen, is een vraag die aan de minister kan worden gesteld. De heer Van Malderen zegt in zijn vraag dat IMEC zo dominant is en gepercipieerd wordt als log en dominant, om zijn woorden te gebruiken. Aan de andere kant zegt hij dat die raden van bestuur al zes maanden aan het praten zijn zonder veel merkbare vorderingen. Ik zou dan zeggen: als IMEC zo dominant is, dan was er toch al lang iets beslist en was de wet van de grote partner toch al opgelegd? Ik zag daar toch een beetje een tegenstelling in.

Ik wil even blijven stilstaan bij dat cultuurverschil waar zoveel over wordt gezegd. Natuurlijk moet daar op een heel goede manier mee worden omgegaan. Maar een cultuurverschil hoeft ook geen probleem te zijn. Het kan een opportuniteit zijn als je er op de juiste manier mee omgaat. Om dan te zeggen dat IMEC één grote cultuur heeft, dat lijkt me toch een beetje van de pot gerukt, als je weet dat IMEC staat voor Interuniversitair Micro-elektronicacentrum. Ze hebben bijvoorbeeld 150 associates in hun associates lab, onder andere in Gent. Ze werken met 300 PhD-studenten. Er werken 70 nationaliteiten. Een van hun grootste projecten is met de John Hopkinsuniversiteit in de Verenigde Staten. Wat mij vooral treft, is heel belangrijk in dit gegeven, namelijk dat we een cultuur houden

die laagdrempelig is. Ik denk echter niet dat hier sprake is van een monocultuur die zou worden opgelegd. Daar wil ik toch wel een kanttekening bij maken.

Er wordt in de vraag van collega Van Malderen verwezen naar een artikel van Peter Hinssen, toch niet de minste als het op technologie en informatica aankomt in Vlaanderen. Dat artikel bevatte niet bepaald kritiek. Hier staat letterlijk: "Imec en iMinds zouden opgaan in een nieuwe onderzoeksinstelling die zich op hardware én software kan concentreren. Briljant. (...) Het is een gemiste kans mocht Vlaanderen Imec en iMinds niet bij elkaar zetten. (...) Die ene start-up van Imec heeft meer financiering gekregen dan alle start-ups van iMinds samen in hun hele tienjarige bestaan."

Als het over die cultuur gaat, gaat het ook vaak over die start-ups. Het is zo dat IMEC minder spin-offs heeft, maar wel veel grotere, en dat iMinds er meer heeft, maar veel kleinere. Daarin zit misschien ook wel een complementariteit en iets wat ze samen goed zouden kunnen doen in één samenwerkingsverband of één organisatie.

Mijn vragen aan de minister zijn heel gelijklopend, maar de inleiding heeft misschien een ander accent dan die van collega Van Malderen. Hoe staat het met dat tussen-tijds rapport? Hoe verlopen de gesprekken tussen de beide raden van bestuur?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Misschien is het goed even de antecedenten te her-nemen. Ik denk dat iedereen het erover eens is dat we toonaangevende onderzoeksinstellingen hebben: IMEC en iMinds. Hun kritische massa en slagkracht verhogen door meer samenwerking, daar stelt vandaag niemand nog vragen over. Toen dat een jaar geleden een eerste keer aan bod kwam – ik was daar zelf bij – was het logisch dat dat iets is dat moet groeien. Ondertussen zijn er veel-vuldige informele contacten geweest tussen IMEC en iMinds. In navolging van deze contacten hebben de raden van bestuur op een bepaald moment beslist om een project op te starten om na te gaan of en hoe IMEC en iMinds het best kunnen samenwerken. Het ging vooral over 'hoe', want of ze zouden samenwerken, daar was iedereen van overtuigd dat dat zinvol was.

Er is een werkgroep opgericht met vertegenwoordigers van beide organisaties. Die kreeg het mandaat om in een eerste fase alle mogelijke samenwerkingsmodellen te definiëren en er ook een evaluatie aan te koppelen. De werkgroep heeft die scenario's onderzocht en kwam tot de conclusie dat de best mogelijke optie erin bestaat dat IMEC de activiteiten van iMinds integreert en dit gebruikt om zelf zijn activiteiten, werking en cultuur te verbreden. Dat vind ik een belangrijk aspect.

De werkgroep ging er daarbij van uit dat deze aanpak een noodzakelijke voor-waarde is om de sterkten van beide, zeker die van het iMinds-model, te vrijwa-ren, namelijk het vraagedreven en laagdrempelige karakter en het gedistribu-eerde en lichtvoetige ecosysteem van de partners. Dat zijn bezorgdheden die voor mij ook zeer belangrijk zijn. Ik heb hun van in het begin gevraagd om er-voor te zorgen dat de troeven van elke organisatie, maar zeker die van iMinds, overeind konden blijven.

Het rapport werd op 19 november door de raad van bestuur van iMinds besproken en op 25 november door de raad van bestuur van IMEC. Beide raden van bestuur hebben op een zeer constructieve manier samengewerkt rond de voorstellen, maar vonden het ook noodzakelijk om voor dit project in voldoende tijd te voorzien.

Vervolgens heeft de werkgroep de opdracht gekregen om voor de geselecteerde opties een implementatieplan uit te werken. Ik heb begrepen dat vandaag de bei-de raden van bestuur weer bijeenkomen om zich opnieuw te buigen over de stand van zaken. We moeten de conclusies daarvan afwachten.

Hoe verlopen de gesprekken tussen de raden van bestuur? De raden van bestuur hebben uiteraard een cruciale rol. Het is goed dat de voorzitters van de raden van bestuur worden uitgenodigd op de sessies van de werkgroep. Ik wil beide voorzitters bedanken, want het is voor die mensen niet altijd evident om dat zo grondig mee te volgen.

Wat betreft mijn houding daarover is in de finaliteit het belangrijkste dat we opteren voor een structuur waarbij de huidige sterktes van de instellingen nog vergroot worden. Het is niet genoeg dat ze gevrijwaard worden. Een en een moet eigenlijk minstens tweeënhalf, maar voor mijn part drie of vier worden. Ik respecteer daarin zeker de autonomie van de organisaties. De mensen die hier vaker komen, weten dat. Ik zal nooit in de plaats treden van de organisaties, want dan hebben we geen raden van bestuur en geen gedelegeerd bestuurders meer nodig, maar alleen ministers. Zij moeten in eerste instantie komen tot een gedragen conclusie, waarmee ze zichzelf zo goed mogelijk kunnen inschrijven in het beleid dat ik als Vlaamse minister en dat de Vlaamse Regering wil voeren.

Als minister van Economie, Wetenschapsbeleid en Innovatie zullen we het voorstel op het ogenblik dat het er ligt, aan vier criteria onderwerpen. Toont het project voldoende ambitie om van Vlaanderen een topregio te maken, zoals beschreven in de visienota van de minister-president? Zal dit project voldoende onze lokale Vlaamse industrie blijven steunen, wat zeer belangrijk is voor mij? Bouwt het project garanties in om de sterkten van beide organisaties te behouden? Dat is al een paar keer aan bod gekomen. Stelt het project beide organisaties in staat om de basisdotatie van de Vlaamse Regering als hefboom te gebruiken om andere fondsen aan te trekken?

Die verschillende bedrijfsculturen dan. IMEC en iMinds verschillen zonder twijfel. Dat is heel duidelijk. Ze verschillen qua opzet, activiteiten, werking en cultuur. Door de digitale evolutie hebben ze echter beslist om te onderzoeken waar ze hun krachten kunnen bundelen. Daarbij wordt het potentieel van de samenwerking bekeken vanuit de toekomst. In de toekomst zijn er immers heel wat domeinen waar hardware en software dichter bij elkaar komen. Gelet op de complementaire competenties van IMEC en iMinds is die nauwere samenwerking zonder twijfel raadzaam. Natuurlijk is dat geen eenvoudige oefening, zeker niet als je er ook van uitgaat dat je de sterktes van beiden moet kunnen bewaren. Daarom is op een bepaald moment beslist om een consultant onder de arm te nemen, die met de potentiële risico's rekening houdt en daar ook samen met de raden van bestuur oplossingen voor naar voren brengt.

Wat de kritiek betreft, vind ik het fijn dat u dat artikel over AA Gent en FC Barcelona hebt aangehaald. U moet dat artikel immers eens bekijken. Daarin wordt gevraagd waarom men nog twijfelt, wordt er opgeroepen dit te doen. Er stond nog bij dat men hoopte dat de politiek nu niet de drempel zou zijn. (*Opmerkingen van Bart Van Malderen*)

Aan mij zal het niet liggen. De politiek zal niet de drempel zijn als dit gedragen en op de voorwaarden van de criteria die ik heb opgesomd, zal worden gerealiseerd.

Wat de alternatieven betreft, meen ik al te hebben gezegd dat men alles heeft onderzocht.

Ten slotte was er nog de vraag welke initiatieven ik zal nemen in het verdere proces van deze mogelijke fusie. Dat is gemakkelijk. Vandaag komen die raden van bestuur bijeen om de voortgang te bespreken. Dat lijkt me belangrijk. Zoals ik al zei, zijn er die criteria waaraan wij dat zullen afmeten. We zullen die criteria ook meenemen in de onderhandelingen over de nieuwe convenanten, want een belangrijk element bij de besprekingen was toch ook wel dat de convenanten van de beide instellingen op het einde van dit jaar aflopen. Als men verder gaat, kunnen we dus natuurlijk nog

altijd elementen zoals het vrijwaren van de cultuur of de laagdrempeligheid meenemen in een nieuw convenant. Ik zal dus zeker die criteria ook nog vertaald zien. Hopelijk matcht alles, maar daarover zullen we na vanavond meer weten.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, ik wil niet op de man spelen, maar u bent al een hele tijd minister en af en toe dreigt er dan een begripsverschuiving. Als ik zeg dat er kritiek is, dan zegt u dat er ook positieve kritiek is. Dat is ook kritiek, net als de kritiek waarbij u werd aangevallen. Het woord 'kritiek' komt van het Grieks: een criticus is iemand die beargumenteert, beoordeelt, analyseert, interpreteert of observeert. Dat even tussendoor.

Ik denk dat we het over een aantal dingen eens zijn, maar ik blijf met toch wel wat vragen zitten, ook na uw antwoord. Een deel van het ontbreken van antwoorden maakt me ook wel bezorgd. Ik denk dat iedereen de potentiële vooruitgang ziet van een betere samenwerking, gewoon gezien de evolutie, met het Internet of Things, met het gegeven dat, los van de nanotechnologie, alles wat met chips te maken heeft, een plafond bereikt. Dat maakt dat IMEC andere markten en ontwikkelingsdomeinen zal moeten opzoeken. Als je dan weggaat uit de klassieke domeinen, dan zit je heel snel in een domein dat vandaag in de eerste plaats wordt bezet door iMinds, en iMinds heeft sowieso ook voor die apps steeds meer een hardwaredrager nodig. Het zou dus gek zijn dat men dan theoretisch dubbel werk levert of dat men – dat zou ook kunnen – een partner in het buitenland gaat zoeken, om elkaar op die manier in de feiten te gaan beconcurreren. Dus, complementariteit: ja. Samenwerken: geen enkel probleem.

Men kan ook moeilijk tegen een aantal van de criteria zijn die u vooropstelt. Die zijn immers natuurlijk zo geformuleerd dat ze sociaal wenselijk zijn. Wie is er nu tegen autonomie van de raden van bestuur? Wie kan er nu tegen zijn dat wat je doet, de twee moet versterken? De negatieve kritiek die ik daarop kan geven, met mijn slecht karakter, is dat het nogal vrijblijvend is.

Dan kom ik tot mijn bezorgdheden: hoe zal men dat nu praktisch aanpakken? Men is daar al een tijdje mee bezig. Die consulent is al een tijdje bezig. Die raden van bestuur zijn er al een tijd over aan het beraadslagen. Men blijft echter wel steken op dat niveau van sociaal wenselijke formuleringen. Op een bepaald moment zal er wel een beslissing moeten worden genomen. Dan zal er een nieuwe raad van bestuur moeten worden gemaakt. Dan zal er een CEO moeten worden aangeduid, als men voor een fusie gaat. Minister, ik zie u altijd knikken, dus ik ga ervan uit dat u dan in de richting van een fusie denkt, maar in het andere geval moeten er misschien andere samenwerkingsverbanden worden afgesloten. Dan zal men financiële stromen moeten organiseren. Ik zou willen dat u ter zake in de mate van het mogelijke toch wel wat concretere antwoorden biedt. Ik kan me immers niet voorstellen dat, als je antwoorden formuleert op de heel abstracte, algemene doelstellingen, je ook al niet met de praktijk bezig bent. Dat zouden we moeten kennen om bijvoorbeeld de vraag naar evenwichten adequaat in te vullen. Ze hebben verschillende structuren. Ze hebben verschillende bedrijfsculturen. Er is gewoon al het feit dat iMinds een interuniversitaire instelling is. Dat doet vragen rijzen met betrekking tot een toekomstige geografische inplanting. Men kan wel zeggen dat dat allemaal in de cloud zit, dat men, omdat het met software te maken heeft, dat bij wijze van spreken ook op de Zuidpool kan maken, om het hier toe te passen. U zult het echter toch wel met me eens zijn als ik zeg dat de fysieke inplanting nabij universiteiten ook een factor is: men kan eens ergens binnenlopen om een contact te leggen en dergelijke meer. De verhoudingen tussen die universiteiten zullen moeten worden meegenomen. Ik denk dat er heel veel werk is om praktische antwoorden te bieden, om een aantal vragen weg te nemen.

Ik heb nog een heel concrete vraag. U zegt dat die raden van bestuur vandaag opnieuw samenkomen. Ik hou van a-of-b-antwoorden. Is dat dan om de nota verder te bespreken en valt er vandaag geen conclusie te verwachten? Dat is a. Of staat de vraag op de agenda of men al dan niet voor een fusie is? Dat is b. U mag met a of b antwoorden.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Ik wil toch nog even terugkeren naar de finaliteit hiervan. Er gaat veel Vlaams geld hierheen. Wat wij hier doen, moet een nut hebben, en ik denk dat dat nut ook duidelijk vervat zit in de criteria die de minister naar voren heeft geschoven. Mijnheer Van Malderen, ik ben het eigenlijk niet eens met wat u daarover hebt gezegd. Wij zitten hier nu te bespreken of dat nu een fusie of een samenwerkingsverband moet zijn, maar tegelijkertijd wordt gezegd dat het niet uitmaakt welke kleur de kat heeft, als ze maar muizen vangt. Dat is eigenlijk een beetje contradictorisch. Wat er ook gebeurt, welke samenwerkingsvorm er ook wordt gekozen door de raden van bestuur, datgene waarover het hier moet gaan, vind ik terug in de criteria die de minister heeft vooropgesteld. Het gaat namelijk om een ambitieuze doelstelling voor een Industrie 4.0, om Vlaanderen op dat vlak daadwerkelijk bij die wereldtop te brengen en daarvoor in een ondersteuning te voorzien via een organisatie die zich zowel op nano-elektronica als op apps en meer toegepaste zaken gaat toeleggen. Dat vind ik in die eerste criteria terug.

Mijnheer Van Malderen, het tweede criterium vind ik eigenlijk ook een antwoord op uw vraag. De minister had het over een gedistribueerd model, maar dat is net een model dat verspreid zit over diverse universiteiten, op diverse locaties en waarin je al die elementen kunt terugvinden. De minister kan dat dan al dan niet bevestigen in zijn antwoord.

De laagdrempeligheid betreft net die cultuur. Niemand zet daar oogkleppen op en zegt dat IMEC nu dezelfde bedrijfscultuur als iMinds heeft. De meerwaarde zit net in het verstandig bundelen van die culturen. We laten het het best over aan de organisaties, aan de raden van bestuur en het operationeel management, om dat praktisch in te vullen. De doelstelling is duidelijk: het moet laagdrempelig zijn, het moet onze bedrijven in belangrijke mate dienen en het moet een model zijn dat diverse universiteiten integreert op diverse locaties. Ik vond die criteria ter zake dus eigenlijk best wel duidelijk.

Een stap terugzettend meen ik ook dat wat wij hier doen, echt wel van belang is. Niet alleen mensen als Wim De Waele, die iMinds eigenlijk heeft opgestart, vinden dit een goed idee. Peter Hinssen heeft in De Tijd gezegd dat dit doen briljant is, dat we vooral niet in het parochiale mogen blijven steken van wie onder welke kerktoeren welke posten krijgt. Daar ben ik immers wat bang voor als we nu al vooruitlopen op de evenwichten van een nieuwe raad van bestuur. Voor mij is dat de kar voor het paard spannen. Wij moeten eerlijk zeggen wat onze criteria zijn, waar we heen willen en waarom we dat willen. Laten we dan dat probleem oplossen als er overeenstemming is over een vorm van samenwerking waarin de beide raden van bestuur zich kunnen vinden.

Wat we hier doen, kan Vlaanderen echt wel naar de wereldtop katapulteren. Er is een artikel verschenen in Nature dat een gunstige wind op mijn bureau heeft doen belanden. Ik lees dat immers niet maandelijks, moet ik eerlijk toegeven. In dat artikel, waarnaar trouwens nog niet zo lang geleden ook werd verwezen in De Tijd, werd gesteld dat het plafond van de wet van Moore in zicht komt, met de fysische wetten die bepalen hoeveel transistors er op een chip kunnen worden gezet. Alleszins zal er niet meer sprake zijn van verdubbeling om de twee jaar. Er wordt gewag gemaakt van een 'industry roadmap' die zou zijn gemaakt om de 'more

than Moore'- strategie toe te passen. Eigenlijk zou daarbij het hele model worden omgekeerd. Men zal niet langer de chips maken en daar dan de applicaties uit laten voortvloeien. Men zal beginnen met die applicaties, zoals smartphones of supercomputers of datacentra in de cloud, en dan zal men bekijken welke chips er nodig zijn om die te maken. Dat huwelijk tussen IMEC en iMinds, op welke manier dat eventueel ook wordt voltrokken, is net datgene dat Vlaanderen uniek zou kunnen maken. We hebben twee organisaties die telkens goed zijn in één van die twee dingen. Ik denk dat ze zelf ook helemaal zot zouden moeten zijn, mochten ze hun eigenheid verloren laten gaan in de samenwerking die ze zullen uitwerken. Ik denk dus dat Vlaanderen potentieel iets heel belangrijks aan het doen is. Het zijn de organisaties zelf die eerst aan zet zijn. De criteria die de Vlaamse Regering naar voren heeft geschoven, zijn geen criteria waar iedereen voor kan zijn. Ze geven eigenlijk wel heel duidelijk de richting aan: dat moet worden gedaan, onder welke vorm die samenwerking ook zal gebeuren. Mijnheer Van Malderen, ik ga dus niet akkoord als u zegt dat die criteria te vaag zijn. Ik hoop dat we heel de discussie over de evenwichten en de posten die daarmee gepaard gaan, achterwege kunnen laten, en dat we nu eerst de inhoud laten primeren.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ben het eens met de heer Parys: dit zijn echt geen vage criteria. Mijnheer Van Malderen, alle elementen die u naar voren hebt gebracht, vallen onder de criteria. Er wordt gevraagd dat het project garanties inbouwt om de sterktes van de beide organisaties te behouden. Daar zit alles in. Er is de samenwerking tussen alle universiteiten in iMinds, zelfs bij plaatselijke zaken. Daar zit de laagdrempeligheid van iMinds in. Daar zit het veel werken met kmo's door iMinds in. Dat zijn de sterktes van iMinds. We moeten er ook voor zorgen dat die internationale bedrijven die vandaag bij IMEC zitten, morgen ook nog altijd bij IMEC aan bod kunnen komen, zij het op een ander vlak. Alles wat u naar voren hebt gebracht, zit in die criteria. Hoe zorgen we ervoor dat dat 'kleine' iMinds niet wordt opgeslorpt door dat 'grote' IMEC? Dat zit daarin.

'Structure follows strategy': de strategie komt eerst. Ik ga er echter van uit dat, als men een stap zet, men ons ook suggesties zal doen qua structuur. Ik meen dat zij ook goed geplaatst zijn om ter zake elementen naar voren te brengen. U vroeg me om a of b te kiezen. Ik neem c, met name de vertrouwelijkheid van de agenda's van de raad van bestuur. Ik wacht daar tot vanavond op.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp.a): Minister, u doet een zeer verdienstelijke poging om me gerust te stellen, maar zoals u voor c kiest, kies ik ook hier voor 'we'll see'. We zullen u daar ongetwijfeld over ondervragen.

U had het over het kleine iMinds en het grote IMEC. Ik heb het liever over het jongere en het iets oudere. Dat verklaart trouwens ook veel, veeleer dan de grootte of de schaal die ermee gepaard gaat. Maar goed, we zullen zien wat de avond brengt.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Absoluut. Ik sluit me daarbij aan. Het gaat over jong en ietwat ouder. Ik wens vooral de raden van bestuur vanavond veel wijsheid toe.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Robrecht Bothuyne aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de doorstroom naar het ondernemerschap na een SYNTRA-ondernemerschapsopleiding en de hieraan gekoppelde financiering – 1080 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, minister, geachte leden, het was collega Parys, die nu de zaal verlaat, die naar buiten is gekomen met cijfers die de aanleiding vormen voor deze vraag. Het gaat om cijfers over de SYNTRA-ondernemersopleidingen. Die waren positief. Het aantal opleidingen stijgt. De jongste vijf jaar steeg het aantal afgestudeerden van 11.816 naar maar liefst 16.118. Men heeft de keuze uit meer dan 500 soorten SYNTRA-opleidingen. Dat is inderdaad een bijzonder ruim en veelzijdig aanbod, dat dat van De Levensschool ver overstijgt.

Dit is een goede zaak, ware het niet dat er blijkbaar toch een aantal kanttekeningen waren. Zo stromen mensen die een SYNTRA-opleiding hebben gevolgd, niet zomaar door naar ondernemerschap: 29 procent gaat daadwerkelijk van start als zelfstandige na het volgen van de opleiding. Dat percentage stijgt verder, tot 36 procent vijf jaar na de opleiding. Dat zijn sterke cijfers, maar een goede opleiding is zeker niet het enige dat de kansen qua ondernemerschap determineert. Minister, u wilt alleszins die doorstroming naar het ondernemerschap nog verder versterken, zo hebt u verklaard. U kondigde al aan dat u de financiering van de SYNTRA's nog voor de paasvakantie wilt aanpassen om meer doorstroming naar ondernemerschap te creëren. Het gaat erover dat men een 'wortel' aanbiedt om de mensen die een SYNTRA-opleiding hebben voltooid, ertoe aan te zetten om de stap naar ondernemerschap te durven zetten. De SYNTRA's hebben op dit moment al een resultaatgericht financieringsmodel. Het succes van de opleidingen en de soms laattijdige of gebrekkige financiering ervan leidt soms tot operationele problemen voor de SYNTRA's. Een herziening van het financieringssysteem zou dus het best ook die organisatorische problemen voor die vzw's aanpakken. In het regeerakkoord stond al dat u de SYNTRA's een centrale rol wilt geven bij de ondernemersvorming. Wat ons betreft, gaat dat niet alleen over het vormen van ondernemers, maar ook van iedereen die betrokken is bij het succes van een onderneming, en dan vooral, in dit geval, bij dat van kmo's. Die ruimere scope is dus toch wel een blijvend aandachtspunt voor ons.

Minister, hoe ziet u die hervorming en meer concreet die wortel om mensen die een SYNTRA-opleiding hebben gevolgd, nog meer in de richting van het ondernemerschap te sturen? Zal er een afstemming zijn van die wortel op andere opleidingen uit andere instellingen die zich richten op toekomstige ondernemers, of ligt de focus hier louter en alleen op de SYNTRA's? Past de herziening van de SYNTRA-financiering in een ruimere hervorming of zal die louter focussen op de doorstroming naar ondernemerschap en de voornoemde wortel? In welk budget voorziet u in dit kader voor de SYNTRA's? Wordt er ook rechtstreeks in middelen voorzien voor mensen die de SYNTRA-opleiding hebben gevolgd en hoe kunt u zekerheid bieden aan de SYNTRA-vzw's? Een hervorming brengt immers altijd een bepaalde vernieuwing en onzekerheid met zich mee.

Er zijn meer dan vijfhonderd soorten opleidingen. Zult u het opleidingsaanbod evalueren en bijsturen? Zo ja, hoe? Gaat u meer specifiek de opleiding bedrijfsbeheer evalueren en bijsturen en eventueel in een modulaire vorm aanbieden?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Waar ik echt op wil inzetten, is dat er een stuk meer innovatie, flexibiliteit en responsabilisering komt, en partnerschap en werkplekieren. Ik wil dat we dat in dat opleidingsaanbod meekrijgen. Het doel is dat we door die elementen in te brengen, er effectief toe komen dat het ondernemerschap zal worden bevorderd. Ondernemerschap is overigens ruimer dan alleen een firma starten. Zelf hoop ik dat iedereen een stukje ondernemerschap heeft, maar de finaliteit bij SYNTRA is natuurlijk dat we wel hopen dat er redelijk wat mensen met een eigen zaak beginnen. Ik hoop dat we met die elementen van innovatie, flexibiliteit en responsabilisering de stap nog kunnen versterken. We willen de initiatieven die daarop inzetten, financieel belonen, maar wel binnen de bestaande enveloppe.

De SYNTRA's zijn hierover zeer positief. We werken de principes die ik heb vermeld samen met de SYNTRA's uit. Dat is belangrijk om gedragenheid te krijgen. Ik ben daar nog niet mee rond. Wellicht zullen we op een bepaald moment wel knopen moeten doorhakken, maar we doen het samen met de SYNTRA's.

De financiële aanmoediging willen we in eerste instantie van toepassing maken op de SYNTRA's, zowel voor de ondernemerschapstrajecten als voor de toegewezen trajecten. Die toegewezen trajecten worden ook soms toegewezen aan andere instellingen. Ook daar willen we die financiële incentive gaan uitwerken. Ook dat is nog bezig.

De herziening van de financiering van de SYNTRA waarvan die ondernemersgerichte finaliteit een onderdeel uitmaakt, past binnen de oefening 'sturend beleid'. U kent wellicht de nota die daarover op de raad van bestuur is gekomen. De algemene doelstelling van het sturend beleid is, zoals ik ook in mijn beleidsnota Werk, Economie, Wetenschap en Innovatie heb gezegd en zoals ook in het jaarlijks ondernemingsplan van SYNTRA Vlaanderen staat, om, aan de hand van geïndividualiseerde en flexibele trajecten, innovatie, sectorale partnerschappen, werkplekieren, enzovoort mee te waarborgen.

De gezamenlijke financiering van SYNTRA is, volgens het besluit van de Vlaamse Regering van juli 2013, verzekerd binnen de perken van de kredieten zoals die zijn vastgelegd in de uitgavenbegroting en in de mate dat de centra een bepaald productieniveau behalen. Ook bij het nog te implementeren sturend beleid zal dit gebeuren binnen de thans beschikbare financiële middelen.

SYNTRA Vlaanderen heeft als regisseur tot doelstelling om het opleidingsaanbod te evalueren en bij te sturen indien nodig. De verantwoordelijkheid voor de specifieke invulling van het opleidingsaanbod blijft altijd bij de SYNTRA's liggen op basis van wat volgens hen aan regionale marktbehoeftes bestaat. Zij stellen daartoe elk een kwantitatief en kwalitatief jaarplan op met een opleidingsaanbod. Dat opleidingsaanbod, dat regionaal wordt opgesteld door SYNTRA Vlaanderen, wordt getoetst aan de beleidsdoelstellingen. In dat kader heeft SYNTRA de opdracht om de goedkeuring van het opleidingsaanbod sterker te richten op de doelstellingen van het sturend beleid.

Wat betreft de cursus basisbedrijfsbeheer: de naam van die cursus lijkt beperkend, maar iedereen moet beseffen dat dat een vrij brede cursus is. Hij heeft immers de bedoeling om te werken aan de competenties die nodig zijn om een bedrijf te starten. De sectorcommissie bedrijfsbeheer komt in normale omstandigheden minimaal drie maal per jaar samen om de opleiding te evalueren zowel naar vorm, inhoud als opportuniteiten. Wanneer nodig komen ze nog meer dan drie keer samen. Zoals u wellicht weet, mijnheer Bothuyne, wordt de opleiding, naargelang van de doelgroep, nu reeds in totaal verschillende vormen aangeboden. Dat is een heel goede zaak. Sedert 1 januari 2015 is de toegang tot het beroep geregionaliseerd. Naar aanleiding van een evaluatie van de algemene

vestigingswetgeving, waar het attest bedrijfsbeheer een onderdeel van uitmaakt, zal er met de stakeholders in dialoog worden gegaan om te kijken waar we eventueel willen bijsturen. Het is belangrijk om hier ook voldoende oog te hebben voor de Europese evoluties. U weet dat er een richtlijn is over beroepskwalificaties die toch het een ander verandert. We moeten kijken of het gevolgen heeft voor de vestigingswetgeving en of eventueel een bijsturing van het attest bedrijfsbeheer vereist is.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik dank de minister voor het uitgebreide antwoord. Het omvat een aantal aspecten. Ik begin bij het laatste. Ik denk dat de evaluatie die u aankondigt interessant is, en ook de oefening waarbij u in overleg voorziet met alle stakeholders. Misschien is het goed dat u even duidt wat u bedoelt met 'alle stakeholders'. Zijn daar bijvoorbeeld ook de actoren uit het onderwijs bij, of is dat de ondernemerswereld? Is dat alles en iedereen? Het zou nuttig zijn om dat wat beter te situeren en daar enige timing over te kennen.

Met betrekking tot het ruimere opleidingsaanbod: SYNTRA heeft altijd al een uitgebreid opleidingsaanbod gehad. Een van de sterktes was altijd dat men flexibel inspeelde op de noden op het terrein en vrij snel kon detecteren aan welke opleidingen ondernemers of kmo's nood hadden. De laatste jaren is dat wat moeilijker geworden, enerzijds door het succes van de bestaande opleidingen en anderzijds door het gebrek aan bijkomende financiering en middelen en mensen om nieuwe opleidingen te geven. Dat is een belangrijk aandachtspunt. De hervorming mag niet ten koste gaan van wat nu goed en succesvol is. Er moet dus ruimte zijn voor groei in het aanbod, zowel in de sectoren waarin in een aanbod is voorzien, als in de iets klassiekere beroepen die vandaag al worden aangeboden als opleiding binnen SYNTRA. Ook daar moet innovatie mogelijk zijn. Onder andere met uw steun schuift UNIZO opnieuw de ambachten naar voren als een belangrijke sector in Vlaanderen. Heel veel opleidingen binnen SYNTRA kunnen ook een belangrijke rol spelen in de herwaardering van die ambachten. Daar kan ook innovatie van toepassing zijn, zonder dat het daarom nieuwe opleidingen zijn in heel nieuwe sectoren. Vernieuwende opleidingen in bestaande sectoren kunnen ook bijzonder relevant zijn. Om dergelijke opleidingen te vernieuwen, zijn wel middelen en mensen nodig.

U wijst nadrukkelijk op het feit dat het allemaal binnen de bestaande enveloppe moet gebeuren. Ik heb daar alle begrip voor. Het zijn op budgettair vlak geen evidente omstandigheden. Als in de loop van deze legislatuur de nood daaraan op het terrein zou bestaan, en als de mogelijkheid bestaat om budgettair ietsje meer mogelijkheden te bieden aan SYNTRA, zou dat ook moeten worden overwogen. Ik hoor bij de huidige vzw's nu al problemen inzake financiering. Ik vrees dat dat niet zal afnemen met de hervorming die u hebt overwogen, omdat u nieuwe doelstellingen met dezelfde middelen wilt gaan doen, zonder af te bouwen wat vandaag bestaat, als ik het goed heb begrepen. Meer doen met hetzelfde geld is een mooie doelstelling, maar niet altijd even evident.

U zegt dat u de financiële beloning binnen dezelfde enveloppe ziet. Hoe groot moet ik het aandeel van die beloning zien binnen die enveloppe? Is dat enkele percenten, dus een minimale verschuiving, of ziet u een grotere verschuiving binnen de enveloppe die op dit moment binnen SYNTRA Vlaanderen wordt beheerd?

Axel Ronse (N-VA): Ik deel de waardering van collega Bothuyne voor alles wat te maken heeft met SYNTRA en in het bijzonder voor de opleidingen naar ondernemerschapstrajecten. Bijna heel mijn familie heeft daar de stiel geleerd, zeker wat bouwondernemingen betreft. Twee broers van mijn vader en mijn broer zelf hebben daar de stiel geleerd. Ik heb alle waardering daarvoor.

Ik deel de bezorgdheid minder over het verhaal van de enveloppe want er zijn natuurlijk ook nog altijd de niet-DAB-middelen, waar de SYNTRA's ook via tenders op mogen intekenen. In West-Vlaanderen, misschien niet geheel toevallig, heeft SYNTRA West daarvoor zelf een specifieke vennootschap opgericht en zijn de activiteiten in die richting opgesplitst. Daar zien we heel wat vernieuwing en kwaliteit, die ook dankzij de niet-DAB-middelen tot stand is gekomen. Het is belangrijk om aan de SYNTRA's duidelijk te maken dat niet-DAB ook voor hen toegankelijk is.

Ik ben blij te horen dat de SYNTRA's niet onder de hervorming vallen en onder de auspiciën van SYNTRA Vlaanderen blijven, dat de DAB- en de niet-DAB-middelen daar ook verder worden beheerd, dat van daaruit ook de DAB-kwaliteitsopvolging wordt gedaan en dat dat niet naar een ander departement gaat. Daar wordt net de meeste garantie gegeven op wendbaarheid en op vernieuwing en innovatie inzake die opleiding.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Een eerste opmerking gaat over uw vraag wie de stakeholders zijn rond de toegang van het beroep. In eerste instantie zijn dat de werkgeversorganisaties. Ik weet niet hoe u bij Onderwijs komt. Ik ga eens navragen wie er precies bij betrokken is, maar in eerste instantie lijken me dat de werkgeversorganisaties. Het is de toegang tot het beroep dat de essentie is: wie moet er beschermd worden en wie niet, dat is de eerste discussie.

Het tweede punt is dat het niet ten koste van de bestaande opleidingen mag gaan. U zei ook dat ik niets zou afbouwen. Dat heb ik niet gezegd. Ik vraag een stukje innovatie. Dat kan zijn in bestaande opleidingen. Ik vraag een stukje responsabilisering. Dat is ook een stuk durven zeggen dat we bepaalde opleidingen niet meer doen, omdat er bijvoorbeeld genoeg is op de markt. De afwegingen rond welke opleidingen wel en niet worden georganiseerd, is juist waarbij ik hoop dat er innovatie, responsabilisering en ondernemersfinaliteit vergroot wordt. Over de grootte van de beloning sta ik open voor de suggestie. We doen de discussie met de SYNTRA's nog. Ik wil met hen bekijken wat ze redelijk vinden. Ik denk dat ik dat nu ondertussen weet. Ik probeer maximaal daar waar we centen naar brengen, om via responsabilisering via vooropgestelde doelstellingen, de zaken te verbeteren.

Voorzitter, ik ben heel blij te horen dat u het goed vindt dat de SYNTRA's onder de auspiciën van SYNTRA Vlaanderen blijven. Dat is ook de logica. Ik ben er voorstander van om dat zo te houden.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, als commissielid en SYNTRA-supporter ga ik akkoord met uw stelling dat men in West-Vlaanderen al lang een traditie heeft om met een afzonderlijke vennootschap de opleidingsmarkt te benaderen en te bestormen. Ik raad u aan om eens de cijfers van die vennootschappen te bekijken, om te kijken hoe ze de voorbije twee tot drie jaar zijn geëvolueerd. Ook andere SYNTRA's hebben ondertussen een dergelijke vennootschap, waarmee ze niet-DAB-opleidingen aanbieden. Het is allesbehalve evident om die zaak rond te krijgen. Er zijn hier en daar rode cijfers die er vroeger nooit waren. De kosten nemen almaar toe en de enveloppe van de SYNTRA's is al jaren bevroren op hetzelfde niveau. We vragen altijd meer innovatie en flexibiliteit. Dat is terecht, en we moeten proberen meer te doen met dezelfde middelen, maar we moeten er ook voor zorgen dat de SYNTRA's zelf overleven. Minister, in die zin ben ik heel blij dat u heel uw hervorming in overleg met de SYNTRA doet en dat u hen nauw betreft bij deze oefening. Ik ga ervan uit dat het op die manier tot een succes kan komen en dat we daar later, als we een stuk verder staan in het traject, zeker nog op terug kunnen komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Grete Remen aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over lokale e-commerce-initiatieven

– 1154 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): E-commerce is een alternatief verkoopkanaal voor fysieke winkelpunten en wordt als concurrentie beschouwd voor detailhandelaars met enkel een fysiek winkelpunt. Algemeen aangenomen wordt de toename van verkoop via internet gekoppeld aan dalende verkoopcijfers in fysieke winkels, met bijgevolg een stijgende leegstand in winkelkernen. De impact van e-commerce op het aantal handelszaken is bestudeerd door Kennisnetwerk Detailhandel. Daaruit blijkt dat wanneer de omzet uit online verkopen gerealiseerd wordt door 'pure internetwinkels' of via buitenlandse webshops, en niet door Belgische winkeliers, er een daling van het aantal handelszaken te verwachten valt.

Vooraf de zelfstandige handelaars zijn steeds minder vertegenwoordigd. Concreet betekent dit dat bij elke stijging van online verkoop met 1 miljoen euro, er in Vlaanderen 2,6 handelszaken in elektro verdwijnen. Dat is per miljoen 2,7 kleine handelszaken in Vlaanderen of 3,7 zelfstandige uitbaters. Een stijging van online verkoop met 1 miljoen euro doet in Vlaanderen ook 20,5 handelszaken in entertainment verdwijnen. Dat is per miljoen 22,5 kleine handelszaken of 21,6 zelfstandige uitbaters. Ten slotte doet een stijging van de online verkoop met 1 miljoen euro in Vlaanderen 1,6 handelszaken in mode verdwijnen. Dat is per miljoen 2,3 kleine handelszaken of 3,3 zelfstandige uitbaters.

Rekening houdend met het feit dat de omzet van de Nederlandse webshop Bol.com vorig jaar de grens van 900 miljoen euro overschreed, een stijging van 25 procent in een jaar tijd, heeft de detailhandel in Vlaanderen het zeer hard te verduren. De campagne 'Het internet. Ook uw zaak' wil alle handelaars stimuleren om werk te maken van hun online activiteiten. Het is een noodzaak om concurrentieel te blijven. In dat opzicht vind ik de campagne een zeer goed initiatief.

Hoe kunnen kleine lokale handelaars concurrentieel zijn tegen bijvoorbeeld Bol.com en Zalando, die een beurswaarde hebben van respectievelijk 350 miljoen euro en 7,5 miljard euro? We moeten in Vlaanderen innovatief durven te zijn. Zo is er zeer recent een centrale webshop opgestart waarin lokale handelaars zich kunnen verenigen: Storesquare. Alle producten worden aangeboden door lokale handelaars. Maar terwijl buitenlandse ketens massaal persaadacht krijgen, en zo cliënteel opbouwen, ontbreekt het lokale initiatieven vaak aan media-aandacht. Deze handelaars en initiatieven kunnen echter alle publiciteit en ondersteuning gebruiken.

Minister, wat vindt u van het West-Vlaamse initiatief om lokale handelaars te clusteren in een webshop, om zo het concurrentievermogen op te krikken? Ziet u een opportuniteit in het clusteren van lokale handelaars in een eengemaakte webshop? Ziet de Vlaamse overheid het als haar taak dit soort initiatieven te ondersteunen en te promoten? Wat is uw reactie op de recentste studie van Kennisnetwerk Detailhandel over de impact van e-commerce op het aantal handelszaken? Op welke manieren kan de campagne 'Het internet. Ook uw zaak' de online winkels van Vlaamse fysieke handelaars voldoende concurrentieel maken tegenover de buitenlandse en online spelers? Kan er al een stand van zaken betreffende de campagne 'Het internet. Ook uw zaak' gemaakt worden? Zo ja, wilt u die even toelichten?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Het initiatief van Roularta, KBC en UNIZO om met Storesquare, startend in West-Vlaanderen maar tegen eind 2016 heel Vlaanderen bestrijkend, een marktplatform op te starten dat lokale handelaars de kans biedt hun producten online te verkopen, is bemoedigend, ook vanwege de complementariteit van de initiatiefnemers. Marktplatformen vormen voor detailhandelaars een laagdrempelige opportuniteit om een veel ruimer publiek te bereiken zonder direct te zwaar te moeten investeren in knowhow, logistiek, informatica en marketing. De concurrentie met bestaande webshops en marktplatformen zal zwaar zijn en zal vooral op marketingvlak gevoerd worden. Als ik de namen zie van de initiatiefnemers, dan lijkt me dit initiatief op dat vlak voldoende gewapend.

De Vlaamse overheid heeft in het verleden het uittesten van binnenlandse marktplatformen ondersteund. Zo werd Winkelweb West-Vlaanderen opgestart met steun in het kader van het project Ondernemingsvriendelijke Gemeente. We hebben ook het marktplatform Shopister.com, gericht op kledingdetailhandel, een startfinanciering gegeven via het Business Angels Netwerk.

We moeten nu eerlijk zijn en zeggen dat de fase van experimenteren gedaan is. U noemde zelf een initiatief, mevrouw Remen, maar ik kan er nog andere geven: Youtic, CityFashion, Shopister, bakkersonline.be enzovoort. We zien dat binnenlandse Vlaamse spelers klaar zijn om de handschoen op te nemen, vandaar dat we dat ook niet meer moeten gaan ondersteunen als filosofie van platform.

De studie van het Kennisnetwerk Detailhandel is mij natuurlijk bekend. Ze werd door het Agentschap Innoveren en Ondernemen uitgevoerd en vormde mee de basis van de campagne. U was zelf aanwezig bij de start daarvan, in Wilrijk. Ik vind het ook een goede campagne. Ze zegt niet dat elke shop moet beginnen met e-commerce. Ze is er vooral op gericht om creatief te doen nadenken en in te pikken op die disruptie, die je ook in de sector van de kleinhandel moet krijgen.

Het zou dom zijn om te doen alsof e-commerce niet bestaat. We zijn inderdaad laat, als we zien wat er elders gebeurt. Dat zonlicht is er, we kunnen dat niet ontkennen. Het komt erop aan om, zoals elke ondernemer, elke dag dat kleine verschil te maken met de anderen. Daar komt het ook hier op aan. Er zijn twee concrete tools: de tool van de e-scan van het bedrijf en het financiële model. Ik denk dat wij daarmee ons deel van wat we kunnen bijdragen vanuit de overheid, al doen.

Via het portaal krijgt men informatie, praktische tips, voorbeelden van hoe andere handelaars het doen. Er is een hele mediacampagne geweest. Er is een roadshow geweest, waarbij er een expert van Google, een e-consultant en een handelaar voor een inspirerende avond zorgden. Parallel wordt door SYNTRA nog maar eens een opleiding e-commerce georganiseerd. De campagne is niet alleen sensibiliserend, ze oriënteert de handelaars ook met betrekking tot de mogelijkheden. Als overheid doen we daar wat we moeten doen. Ondernemen en keuzes maken moet door de ondernemers zelf blijven gebeuren.

Tot slot nog iets over de campagne en de resultaten. De campagne werd georganiseerd in twee fases. De eerste fase liep van begin november tot begin december en leverde 12.500 bezoekers op de portaalsite op, met 650 e-scans. Dat is al mooi op een maand tijd. In december en januari werd de campagne gepauzeerd, om de handelaars toe te laten te focussen op het eindejaarsshoppen en de soldenperiode. De tweede fase van de campagne is begin deze maand van start gegaan. Het bezoekersaantal op de portaalsite is inmiddels de 16.500 gepasseerd. Er zijn al meer dan 700 e-scans uitgevoerd. Daaraan kun je zien dat er nood was bij de bedrijven en dat we op die nood hebben ingespeeld.

De voorzitter: Mevrouw Remen heeft het woord.

Grete Remen (N-VA): Ik heb daar niet veel meer aan toe te voegen, minister. We beseffen vanuit Vlaanderen allemaal dat we op korte termijn de Bol.coms en de Zalando's niet meer kunnen bijbenen en dat we echt moeten uitgaan van onze eigen kracht.

Het Agentschap Innoveren en Ondernemen organiseert op 3 maart ook een studiedag, gericht op de steden en gemeenten. Dan kunnen de lokale mandatarissen hun handelaars sensibiliseren en hen ook ondersteunen in e-commerce. Er zijn initiatieven als een gemeentelijk online handelsplatform, de impact op mobiliteit, gebruikmaken van technologie, een doordachte communicatieaanpak. Ik vind dat een zeer goed initiatief van het Agentschap Innoveren en Ondernemen. Ze hebben mij er gisteren nog even over aangesproken dat die studiedag plaatsvindt op 3 maart in Antwerpen.

Ik dank u voor uw antwoord, minister.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Martine Fournier (CD&V): Minister, ik vind het een beetje jammer dat wij – als winkelier, als politici, als maatschappij in België en Vlaanderen – e-commerce te lang als concurrent van fysieke winkels gezien hebben. We moeten dat veeleer zien als een combinatie, als complementair met fysieke winkels. Ik vrees dat er al heel veel tijd verloren is gegaan. U zei net dat het zonlicht er is. Laten we naar dat zonlicht toegaan en met man en macht proberen om de schade die we in Vlaanderen geleden hebben, in te halen.

'Het internet. Ook uw zaak' is een goed initiatief. U hebt heel goede cijfers aangehaald. In oktober hebt u in een commissievergadering verklaard dat u niet veel blabla meer wilde, maar wel boemboem. Met de cijfers die u nu aangehaald hebt, denk ik wel dat het boemboem is en dat de blabla achterwege gebleven is, waarvoor u ook vanuit onze fractie complimenten krijgt.

Het probleem van e-commerce is dat er heel veel maatregelen op federaal niveau zitten, maar ik denk dat er toch nog bepaalde stappen gezet kunnen worden op Vlaams niveau. Ik denk daarbij aan opleiding, mobiliteit en sensibiliseren. Sensibiliseren zit voor een groot stuk in uw initiatief 'Het internet. Ook uw zaak'. Op het vlak van mobiliteit kunnen er nog grote stappen gezet worden. Ik denk daarbij aan de samenwerking met het Vlaams Instituut voor de Logistiek (VIL). Als ik me niet vergis, is het VIL bezig een beleid te ontwikkelen rond e-commerce. Bent u daarvan op de hoogte? Zijn er ook al contacten geweest tussen u en de bevoegde minister of tussen het beleidsdomein Innovatie en Economie en het beleidsdomein Mobiliteit?

Een volgend punt dat we kunnen aanpakken, is de opleiding in scholen. In Vlaanderen bestaan er opleidingen rond e-commerce, maar meestal zit dat bij SYNTRA. In Wallonië en Brussel en vooral in het buitenland bestaan er heel veel opleidingen e-commerce op bachelor- en masterniveau, onder meer in Apeldoorn, Parijs en Louvain-la-Neuve. Er is zelfs een opleiding e-commerce van vijf jaar, dus op universitair niveau. En dat missen we hier in Vlaanderen wel een beetje. Hebt u er al aan gedacht om met de bevoegde minister af te toetsen of er eventueel nog mogelijkheden zijn op het vlak van opleidingen, en dan niet alleen bij SYNTRA? SYNTRA is ook heel belangrijk, maar ik heb het over hogescholen en universiteiten, om zich daar specifiek toe te leggen op die bepaalde opleidingen.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

Matthias Diependaele (N-VA): Ik wil collega Remen absoluut bijtreden in haar analyse van het probleem. We moeten inderdaad uitgaan van onze eigen sterkte en vooral de handelaars en kmo's die we hebben, er zo veel mogelijk toe aanzetten

om die nieuwe trein die voorbijraast, niet te missen en zeer dringend aan boord te springen. Er lopen blijkbaar goede projecten. Er zijn er enkele opgesomd. Het project in West-Vlaanderen is niet eens het eerste. Er zijn heel wat zaken die al langer lopen. Laat ons die vooral alle kansen bieden om verder uit te groeien.

Ik wil nog op één punt wijzen, namelijk dat wij als Vlaanderen op het gebied van e-commerce in het algemeen – dus niet alleen bij de kleinhandel, maar ook bij de grotere e-commercebedrijven – heel wat missen. Het is eigenlijk heel erg dat we op federaal gebied nog niet de juiste maatregelen genomen hebben en op dit moment heel wat van die werkgelegenheid en die welvaart de grens zien oversteken. Het is wraakroepend dat men op federaal niveau met betrekking tot e-commerce – het gaat dan over flexi-arbeid, nachtarbeid en dergelijke meer – blijft talmen, want we zien daardoor werkgelegenheid, en daarmee ook welvaart, de grens oversteken. Het wordt hoog tijd dat we daar eens effectief werk van maken. Maar dat is inderdaad, zoals mevrouw Fournier aangeeft, de verantwoordelijkheid van de federale minister van Werkgelegenheid.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ben heel blij met de positieve reacties die ik krijg. Ik heb gedaan wat ik denk te kunnen doen. De opleiding van SYNTRA is er inderdaad ook bij, wat de opleiding betreft. Ik zal de aspecten die u aanbracht, mevrouw Fournier, zeker aanhalen bij de collega's van Mobiliteit en Onderwijs. Ik weet eerlijk gezegd niet of we daar in het VIL al mee bezig zijn. Ik ben daar niet meteen van op de hoogte, maar ik zal het even navragen. Ik zal bekijken wat we daar nog kunnen doen, samen met collega Weyts en collega Crevits.

Ik ben in elk geval blij met de positieve appreciatie. Ik heb inderdaad gezegd dat ik niet iemand ben die hier grote theorieën verkoopt. Ik ga ineens voor niet alleen sensibiliseren, maar nog veel meer dan dat. Met de e-scan en met de financiële analyse die we leveren, denk ik dat we de stap al veel verder zetten dan gewoon sensibiliseren. Het is de kleinhandelaar helpen in de richting van de e-commerce. Dat is de boemboem die ik wou.

Martine Fournier (CD&V): Voorzitter, ik wil nog even een complimentje geven aan onze eigen provincie, West-Vlaanderen. We waren als eerste met de innoverende straat en commerciële innovatie. U hebt er zelf aan meegewerkt. Nu hebben we ook een stapje vooruit gezet. We mogen trots zijn op onze provincie. Dat wou ik er nog aan toevoegen. *(Opmerkingen. Gelach)*

Grete Remen (N-VA): Ik wil nog meegeven dat Storesquare een mooi initiatief is. Het is van Roularta, UNIZO en KBC. Tweehonderd handelaren hebben zich al ingeschreven. Het zou leuk zijn als we het snel kunnen uitrollen over heel Vlaanderen, als tegengewicht tegen die giganten, omdat we dan onze eigen handelaars goed kunnen steunen en kapitaal hier houden.

Het hele e-commerceverhaal in kleinhandel heeft ook nog een impact op de niet-leegstand in onze kernen, wat ook een heel belangrijk maatschappelijk item is. We mogen dat zeker ook niet uit het oog verliezen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.